

БОРБА

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Излиза три пъти седмично

5

НОЕМВРИ
СЪБОТА
Брой 133/34
(2168/9)
Година XXII
Цена 4 ст.

Тринадесетата окръжна партийна конференция

Вчера във Велико Търново се състоя Тринадесетата отчетно-изборна конференция на окръжната партийна организация. Гости на конференцията бяха членът на Политбюро на ЦК на БКП и председател на Националния съвет на Отечествения фронт Енчо Стайков, членът на ЦК на БКП и зам. зав. отдела на ЦК Елена Гаврилова, председател на Окръжното ръководство на БЗНС д-р. Петко Кожухаров и др.

Исички делегати и гости предварително бяха запознати с доклада и проекта за резолюцията. Първият секретар на Окръжния комитет на БКП Йордан Костов с кратко съществено слово откри разискванията на конференцията. Делегатите проявиха голяма активност. По отчетния доклад се изказаха 20 делегати. Присъстващите на конференцията с голямо внимание изслушаха речта на д-р. Енчо Стайков.

Конференцията единодушно одобри отчета и прие резолюцията и избра нов Окръжен комитет, ревизионна комисия и делегати за Деветия конгрес на БКП. Присъстващите единодушно изпратиха телеграми до ЦК на КПСС и ЦК на БКП.

Б. Р. Подробна информация и резюме от речта на д-р. Стайков ще поместим в следващия брой.

На състояния се пленум на новоизбрания Окръжен комитет единодушно бе избран за първи секретар д-р. Йордан Костов, за секретари на Окръжния комитет другарите Димитър Стоянов, Иван Диков и Никола Кушев и членове на бюрото Димитър Тужаров, Димитър Петров, Радул Минчев, Минчо Стефанов, Тодор Попов, инж. Марин Липсва и за канд. членове Данка Иванова и Петър Иванов.

С ПОБЕДНОТО ЗНАМЕ НА ВЕЛИКИЯ ОКТОМВРИ

БЛИЗО половин столетие идеите на Великата октомврийска социалистическа революция победно носено шествуват по земята, вдигат милионите на крак и в нестихващи схватки със стария свят чуят верните на робството. И никой не би могъл да спре победния ход на комунизма. Великото силно на Октомврийската революция прониква навсякъде и буди за нов живот хората на нашата планета. Неговото шествие започна и в дълбините на безкрайната вселена.

Великата октомврийска социалистическа революция е най-голямото събитие в живота на човечеството. Тя издигна границата между стария и новия свят, постави началото на прехода от капитализма към социализма, създаде нескрупулосна опора на мира и обществения прогрес. В орбитата на революцията вече се намират много страни. Октомврийският пламък е запален навсякъде по земната шир. В капиталистическия свят все по-буйно се разгаря пожарът на класовата борба, расте народното негодувание против империализма и монополистичната буржоазия. Лъчите на Октомври пробудиха за нов живот и стотици милиони хора от Азия, Африка и Латинска Америка, където се ражда един нов свят.

Съветският съюз днес уверено върви по пътя, озарен от огньовете на Великия октомври. Многомилионният съветски народ успешно изпълнява заветите на безсмъртния Ленин и крачи с гигантски крачки към тъй жаданото от не едно поколение ново общество. Славната 49-та годишнина на големия празник той ознаменува с успешно осъществя-

ване на строителната програма, начертана от XXIII конгрес на КПСС. Вече една пета от промишлената продукция на света се произвежда от могъщата страна, която през 1966 година — първата година на новата петилетка, показва бърз икономически напредък.

Последователен в своята миролюбива ленинска политика Съветският съюз стои начело в борбата за прекратяване на нечовешката война, която САЩ водят срещу вьетнамския народ, борба срещу ядреното въоръжаване на западногерманските реваншисти и агресивните действия на империалистическите сили в различните точки на земното кълбо.

Всестранните успехи на Съветския съюз са жизнена основа за тържеството на делото на Великия октомври, на идеите на социалистическата революция. Могъществото на Съветския съюз е материалната и идейната опора на световния революционен подем, на успешното развитие на социалистическата система. Издигнал високо знамето на социалистическия интернационализъм, Съветският съюз широко подпомага икономическото развитие на братските страни, подава ръка на народите, изтъргнали се от колониалното владичество, зацъпява справедливото дело на национално-освободителното движение.

Пролетарският интернационализъм винаги е бил непоклатим принцип в политиката на съветската държава и ленинската партия. КПСС и сега настойчиво и последователно, въпреки големите трудности, осъществява личния на единство и братско сътрудничество на страните от социалистическата общ-

ност, на сплотяване редиците на международното комунистическо, работническо и национално-освободително движение.

Още с възвестването на залповете на „Аврора“, Българската комунистическа партия горещо приветства Великата октомврийска социалистическа революция и възприе идеята за последва героичния пример на руските работници и селяни, които първи в света установиха съветска власт.

Българският народ винаги е чувствувал братската закрила и неопенимата помощ на Съветския съюз. Тази помощ се изразява с големи цифри на внесените машини, с изграждането на цели заводи, с научната и техническата помощ, с богатия обмен в областта на културата и изкуството. Във вековната история на България няма друг народ, с когото така братски и завинаги да е била свързана нашата съдба, както с братята руси, със съветския народ. А дружбата ни е вечна и непоклатима, споена с народна обич и взаимно доверие.

Чествуването на славната 49-та годишнина на големия празник у нас съвпадна с подготовката на Деветия конгрес на БКП, който ще начертает нова програма за развитието на нашата страна по пътя, озарен от победния Октомври. Затова радостта ни е голяма и спонтанна. Затова цяла трудова България днес обръща очи на изток. Затова покритите със слава знамена на Великия октомври ще окъчат и нашите улици и площади. А радостта на съветските братя ще прелива и в нашите сърца.

ИЛИЯ МОНОВ ОКТОМВРИ 1917

Ти роди знамената,
тия с аления цвят!
Ти разлюля земята
и ни даде
новото лятобрене!
Даде ни
нова епоха...
Похода
на Новия свят
от Тебе започва.
Точно
в целта Ти умери.
Потрепера
врагът,
сви челюсти в злоба,
зави.
Беше миг,
бяха дни,
години бяха —
или, или!...
Снегове горяха!
Железа горяха!
Земя и небе
се топеа!
Падаха хора
и от умора,
и от топла смърт,
като круши тупаха,
за да заспят
завинаги,
за да разсъмне
завинаги!...
Близна топлина!
Беше начало
велико
и чакано!
Чак
дън света
Ти разтърси
и
възкръсна
надеждата!

ДЕВЕТ БОРА...

ДЕВЕТ похода до девет свидни за родния край и за българския народ местности организираха туристите от Великотърновски окръг в чест на Деветия конгрес на БКП и окръжната партийна конференция. Девет шепи родна пръст донесоха те — пръст светиня. От тази земя, свидетелка на славни битки и епични подвизи, девет бора ще израснат в парка „Първа социалистическа сбирка“. Стройни стволлове ще вият великани, за да напомнят на тези, които ще дойдат след нас, за епичните дни на Деветия партиен конгрес...

В организирането от Окръжния съвет на БТС поход „По бойния път на Партията“ участниците преминаха 9 маршрута и достигнаха 9 обекта, свързани с героичното минало на Партия и народ, със смъкването на отоманското иго и освободенията ни от фашистко робство. Те се изкачиха на легендарния връх Шипка, свидетел на безпримерни боеве на опълчени и братя руси, достигнаха чувствения Бузлуджа, където намери

гибелта си Хаджи Димитър и започна лятобренето си Благоевско-Димитровската партия. Преминаха през местността Божурището, където години на ред заседаваха нелегалните комитети на Партията и Комсомола, посетиха х. „Партизанска“, където верните народни синове от Габровско-Севлиевския партизански отряд положили тържествена клетва. Те пребродиха Тасладжа, местността, която е свидетелка на героичната битка на партизаните от Горнооряховския отряд, в Осеникова поляна се поклониха на земята, която попи кръвта на най-малкия партизан Митко Палаузов. Почит отдадоха и на храбрите, загинали в битката край Балван, на Килифаревската чета, сражавала се в местността Бутора, поклониха се пред героите, чиито кости почиват в Братската могила в парка „Толбухин“...

За да присъствуват на милото, сърдечно и непринудено тържество от заключителния етап на прекрасната туристическа проява, в парка „Първа социалистическа сбирка“ във Велико Търново бяха събрани стотици туристи, учащи се, трудови хора. Тук бяха и членовете на Бюрото на Окръжния комитет на Партията — другарите Йордан Костов, Димитър Стоянов, Иван Диков, Никола Кушев, Димитър Тужаров, Радул Минчев, Тодор Попов, Минчо Стефанов и инж. Христо Минчев, първият секретар на Градския комитет на БКП Димитър Петров, секретарят на Градския комитет на Партията Николай Цонев и други окръжни и градски ръководители.

ТЪРЖЕСТВЕНО СЪБРАНИЕ В ЛЯСКОВЕЦ

Трудещите се от Лясковец с голямо нетърпение очакват деня на Великата октомврийска социалистическа революция — 7 ноември. Градът е празнично украсен. На много места са поставени различни плакати, лозунги, диаграми.

На 3 ноември лясковчани се събраха масово на организираното от Градския комитет на БКП тържествено събрание, посветено на предстоящия празник. Доклад за огромната историческа роля на Великата октом-

врийска социалистическа революция изнесе секретарят на комитета Георги Каранавов.

Напретна бе телеграма до ЦК на БКП. Тържеството завърши с проектирането на съветския филм „Ден първи“.

Т. Лицов

Многолюдни събрания, посветени на Великата октомврийска социалистическа революция, се състояха още в редица селища на окръга.

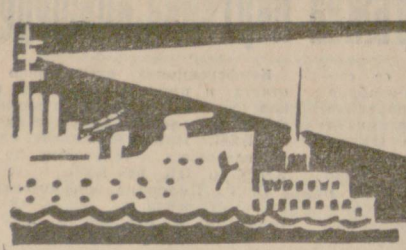
Марин Байчев, Йордан Ударев и Здравко Стефанов са неразделни приятели и другари. Неразделни са в труд и почивка. Тяхната ковачка бригада „Млада гвардия“ е гордостта не само на комсомолската организация, но и на ДМЗ за микротелефери в Горна Оряховица.

Благодарение на своя сърчат труд и младежки жар през трите последователни тримесечия тяхната бригада е излъчвала за първенец. Средното изпълнение на трудовете им норми през изминалото деветмесечие е над 200 на сто. Сега през ударните дни в чест на Деветия партиен конгрес и Великата октомврийска социалистическа революция, вместо 96 венеца за въжени телефери за 8 часа, те изработват по 190. През последните дни на октомври набиваха кодела за 400 и 800-килограмови телефери. При норма 156 те достигнаха до 280 броя.

С такива високи трудови успехи тричленният колектив на бригада „Млада гвардия“ посреща предстоящите години празници — годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция и Деветия конгрес на БКП.

Св. Н. Качаков

Ник. ЛАЗАРОВ

ОКТОМВРИ

МЕЖДУНАРОДНИЯТ ПРОЛЕТАРИАТ В ЗАЩИТА НА РУСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ

В ОНЕЗИ дни, когато в Петроград победно се развяваха червените знамена на революцията, в редовете на въстаналите можеше да се срещнат немалко чужденци: унгарци, германци, поляци, чехи, представители на много народи и националности. Това бяха братя по класа, другари по борба, които по волята на съдбата тогава се намираха в Русия и доброволно взехт оръжието, за да помогнат на зараждащия се нов свят.

Чуждестранните интернационалисти се сражаваха за съветската власт по улиците на Петроград, Москва, Киев, Минск, Курск, Ростов на Дон и други градове.

Документите от епохата на Октомври са оскъдни, понякога припярни, но неизменно ярки и възбуждащи. В един от тях се съобщава, че на 5 ноември 1917 година в Смоленск се явила делегация от 300 белгийски работници от Петроград. Тях ги приели В. И. Ленин и Я. М. Свердлов. „Делегацията молене другаря Ленин да предаде на руския пролетариат, че белгийските работници с цялото си сърце са с тях в борбата за мир и социализъм“.

Кой знае, може би тази делегация в същия Смоленск е срещала с Джон Рил, Вилиям мсон и други чуждестранни комунисти, които бяха редом с тези, които за 10 дена разтърсиха света.

А ето още един документ: московски работници, овладявайки пощата и телеграфа, скоро получили кратка телеграфа. Тя гласяла: „Работниците, селяните и войниците на Румъния, намиращи се в Одеса, смятат опита на руското революционно правителство да ускори скачването на мир за величествен и революционен акт. Да живее мирът! Да живее руската революция!“

През главите на побратимите на фронта германски, австро-унгарски и руски войници летяха в Съветска Русия думите на солидарността на трудещите се от Париж, Лондон, Виена, Прага, София. „Десет хиляди работници от София — телеграфирал Благоев — приветствуват от името на българския пролетариат, искат незабавно придружат на всички фронтове.“

За Октомврийската революция настъпиха тежки дни. На младата Съветска република се нахвърляха всички стан от стария свят — прекръстен, но още силен, коварен и жесток. Непосредствено след вътрешната контрареволуция от север, след това от изток и юг, а после от запад потеглиха до зъби въоръжени армии на интервентите.

С настръхнали шикове, работниците и селяните на Русия мъжествено застанаха завоюванията на Октомври. Заедно с тях ръка за ръка се сражаваха и чуждестранните доброволци. За кратък срок в редовете на младата Червена армия се появиха повече от 80 отряда, състоящи се от

чуждестранни другари. Начело на тези отряди бяха мъжествените и безстрашни бойци на революцията — Бела Куч, Ярослав Частек, Тибор Самуели, Ференц Мюнх, Лайош Вилерман, Жен Фу-чен, И. Дик-Дическу, Олеко Дундич, Ярослав Хашек и много други.

С войските на окупаторите на съветската земя през 1918 година пристигна и наказателният отряд под командването на капитан Артуро Зирони, участник в боевете при Марна, кавалер на френския орден на Почетния легион, по произход италианец. Той разбираше безсмислеността от войната със Съветите и не искаше да разстрелва хората, които бяха решили да преустроят живота си по нов начин. След като получи заповед за изкачване, Артуро Зирони събрал своите войници и се обърнал към тях със следната реч:

„Мои войници! Вие бяхте с мене четири години. Познавате ме като боеви офицер. Днес съюзниците ми дават заповед да започна война против болшевиките. Другари, това аз няма да направя. Това е мръсотия. Аз ще защитавам революцията в Русия, а вие, всички войници, можете да си вземете по домовете си, в Италия и да кажете, че капитан Артуро Зирони не е негодият — той е интернационалист, той защитава свободата, равенството и братството. Всички заедно трябва да възкликнем: „Да живее интернационализмът! Долю буржоазията! Да живее Съветска Русия!“

Зирони стана командир на полка на интернационалистите и героически защитаваха Съветската република.

В архивите се е запазил извънредно интересен документ, свидетелстващ за беззаветната преданост на интернационалистите за делото на революцията. Този документ — информационна бележка, напечатана в армейския вестник от онова време:

„Н-ският полк настъпваше към село Пилоино. Колчакските банди се сляха пред селото и по левица бряг на река Кушел. Под прикритието на батареята, която гримеше противника, нашият стрелков отряд се придвижваша напред.“

Батареята на белите, състояща се от три оръдия, стоеше на хълма и стреляше към нашата страна, като не ни причиняваше никаква вреда. С точния огън на нашето оръдие беше пометена картечницата на противника и разхвърлял обозът.

След артилерийската подготовка нашият отряд започна да настъпва. Белите побягнаха, като запалиха моста, с цел да спрат настъплението ни.

Като видяха, че мостът се запали, началникът на конното разделение унгарският комунист Людовик Немет и ординарецът на командира на полка Андрей Чернов се хвърлиха към моста. Под урагания картечен обстрел на белите започнаха да гасят огъня, като гребяха вода с брезентови кофи. Ескадрон от на-

шата кавалерия, възползвайки се от оцелелата мост, се хвърли да преследва врага.

Благодарение на безстрашния подвиг на другарите Немет и Чернов противникът беше окончателно разбит, беше превзето село Пилоино и редица други пунктове източно на 25 версти.

Другарите Немет и Чернов като истински бойци-революционери със своята самоотвержена постъпка повлияха на изхода на боя в наша полза и са представени за награда и съответствуваща на техния подвиг.

В държавните архиви на СССР се пази възбуждащото предсъртно писмо на бившия офицер от австро-унгарската армия Л. Лискаи. Попаднал в руски плен, той живеел в лагер в Сибир. През лятото на 1918 година Лискаи постъпил в редовете на Червената армия. В един от боевете бил хванат от белогвардейците и разстрелян в Благовещенск.

Писмото било адресирано до военно-полевия съд. Този документ е намерен съвсем скоро и поразява със своята човечност и непреодолима вяра в победата на правото дело на революцията.

„Господа! Вие намерихте предлог, за да ме осъдите на смърт.“

Аз много добре знам, че всички вие принадлежите към разряда на палачите, че убийството се явява специфична ваша социална функция.

През пролетта на тази година аз избягах от лагера. Моята представа за интернационалистите като „банди грабители“ — типично офицерско мнение — изчезна. Аз видях пред себе си хора, които са промислили от съзнание за справедливост и хуманизъм.

Нама дълго да разказвам. Кратко казано, зад това мое откритие последва дружо — че тези хора се явяват като съзнателни борци за нов свят, по-добър ред на земята, че социализмът съвсем не е това, което мисли за него средният офицер.

Никога по-рано не съм се сражавал с такова желание, както с тези хора. Сега, като истински войник, аз изпитвам двойна наслада. Сега за пръв път в живота наистина знам за какво се борят армията (Червена — В. К.), в редовете на която аз се сражавах, също разбираше това до последния човек.

И така, аз съм напълно готов да последвам след васи — лакс-палачи всяка минута. Аз умирам, убеден и спокоен.

Л. ЛИСКАИ.

Така гордо умираха борците за свободата и социализма, намиращи втоа родина на нашата земя. Така те даваха живота си за святото дело на Октомврийската социалистическа революция.

А в страните на капитализма по това време растеше и се ширеше международното движение за поддръжка на Съветска Русия и даже у до-

ма си империалистическите разбойници не се чувствашаха спокойни, всяка минута се страхуваха да не избухне революция.

Трудещите се от различни страни събираха пожертвания във фонда за помощ на гладуващите руски братя. Той се ръководеше от специално създадения международен център с филиали в Хамбург, Лондон и други градове. Навсякъде възникнаха многобройни митинги, стачки. Работниците отказваха да произведат оръжие, а докерите и железничарите да го превозват за Русия.

През лятото на 1920 година от Шандун пристигна известие, предадено от Китайската телеграфна агенция. В него бе поместен текстът на резолюцията, подписана от китайската работническа асоциация: „Пращаме ви сърдечни поздравления по повод успеха на вашата революция. . . Ние приветствуваме руската Червена армия за понесените от нея велики жертви в името на нашите братя — работниците от цял свят. Китайските работници са готови да застанат рамо до рамо с вас под знамето на справедливата армия с надежда, че в края на краищата ние ще можем да изкореним злото на капитализма и класовите привилегии.“

Ето вече 49 години гордо се развява над планетата победоносното знаме на Великата октомврийска социалистическа революция, сложила начало на нова ера. Под това знаме сега се трудят, строят социализъм и комунизъм повече от една трета от човечеството. Образувала се е могъща световна социалистическа система. Много държави от Азия, Африка и Латинска Америка отхвърлиха ярема на колониализма и тръгнаха по пътя на самостоятелно развитие.

В страната на капитализма все повече се ширят класовите войни. И в това, че идеите на Октомври понастоящем по-бедно крачат по планетата — немалка е заслугата на международния пролетариат, активно помагали на руския работнически и селянски да отстоят от врага социалистическата революция. Още през 1921 година, характеризирайки полята на международното революционно движение в защита на завоеванията на Октомври, В. И. Ленин каза: „... Тази подкрепа, а именно съчувствието към нас трудещата се маса — и на работниците и селяните, на земеделските маси — в целия свят, даже в държавите, най-враждебски настроени, именно тази подкрепа и това съчувствие бяха последният решаващ източник, решаваща причина за това, че всички насочени против нас нашествия претърпяха крах, че съюзът на трудещите се от всички страни, който беше обявен от нас, е затвърден, а в пределите на нашата република и съществен, че той оказва съдействието на всички държави.“

В. КОНДРАТЪВ

кандидат на исторически науки

ВИКТОРИЯ ГЕНОВА

МАГНИТОФОНЕН ЗАПИС ОТ КРЕМЪЛ

Понякога и мъка ме върхлита, задъхана, опора дия тук — във този звън размъване е сърито, той силите ми връща с всеки звук.

Звънът на Кремъл като зов на съвест разтърсва ме до дън сърце, зове — да, честните колена не прегъват от скръб, сред кръстопът, пред врагове. . .

Звънът на Кремъл пърха като знаме. . . Аз дишам със пречистени гърди. Сам Ленин слага длан на мойто рамо — Усмивка се, присвил очи: — „Иди! . . .“

И ако утре се препъне някой и стене с болка — унижен и сам, със мойта вяра ще му светна в мрака — ръката си другарски ще му дам! . . .

Червеногвардейци проверяват пропуски пред входа на Смоленск.

РАБОТНИЧКИТЕ ВЯРВАТ НА БОЛШЕВИКИТЕ

В ПЕРИОДА на подготовката на Октомврийската революция работничките върваха рамо до рамо с работниците. Войната се стовари върху тях като не по-малко тежко бреме, отколкото върху работниците. Мъжете и братята им умираха по фронтовете.

Те носеха върху си тежестта на разрухата, те работеха, без да вдигнат глава, край машини.

Те вземаха участие в демонстрациите на 20—21 април и 18 юни. По време на изборите за районни думи аз, заедно с други болшевики, бях избрана във Виборгската районна дума и работех там в управлението. Случи ми се между другото да приема от жената на Струве Нина Александровна работата, свързана с помощта за войничките жени. Когато ми предаваше делата, Нина Александровна ми каза: „Войничките жени, работничките не ни върват, каквито и да правим, те все са недоволни, вярват на нас, болшевиките.“ Тя беше права. В лицето на болшевиките войничките жени, работничките виждаха не господари, които им правят благодеяние, а свои близки другари.

Спомням си юлските дни,

Целият град крещеше, че Ленин е немски шпионин. В грам-ваните на глас четяха и коментираха „Ново време“, еснафирът беше готов да разкъса всеки болшевик. А отидеш в район на при работничките — чувствуваш, че си дошла при свои близки. Всеки работник, всяка работничка живеят с това, с кое то живееш и ти.

Помня как виборските работничките агитираха войничките. Донкарат нов подк — и жените веднага започват агитация, гледат, полкът започва да става все по-болшевишки настроен.

В октомврийската нощ, когато виборските работнички се въоръжаваха, за решителен бой се готвеха и работничките. Помня как около 50 работнички се учиха цяла нощ да правят превръзки.

Помня разговорите на работничките. Една работничка мн разказваше: „Мъжът ми е на фронта. Живеем ние с него добре, не зная какво ще стане сега, като се върне от фронта. Сега аз съм с болшевиките, с тях вярва, а не зная как е той там, на фронта. . . разбрал ли е, видял ли е, че трябва да вървим с болшевиките. Често нощем си мисля: току виж, че още не е разбрал. Само че не зная ще го доча-

кам ли, може да го убият, че и аз, ей на, кръв хрча, постъпвам в болница“. Добре запомних слабото лице на тази работничка с червени петна по бузите, тревогата й за това, дали мъжът й е разбрал, че трябва да върви с болшевиките, тревогата й, че може да се наложи да се раздели с мъжа си заради разбираната си.

Октомврийската революция извършиха не само работничките, но и работничките, завоеванията на Октомврийската революция са и техни завоевания.

Изяснявайки същността на съветската власт, Илич казва, че съветската власт ще приближи до управлението на държавата и работничката, и селянската, ще ги направи активни участници в строителството на новия живот. Работничките не се излъгаха, като защитаваха съветската власт. Общосъюзният конгрес на работничките и селяните ще отчете как е изпълнила съветската власт задачата за възличане на работничките и селяните в управлението на страната, този конгрес ще бъде прекрасен преглед на извършената работа.

(Из книгата „НАДЕЖДА КРУПСКАЯ ЗА ЛЕНИН“)

КРАЙ НЕВА

НА 24 ОКТОМВРИ след обед беше получена телефонограма от Военно-революционния комитет при Петроградския съвет, която нареждаше на революционните сили в Кронщад да се вдигнат на 25 октомври 1917 година сутринта в защита на Общоруския конгрес на Съветите.

Едва ли някой в Кронщад затвори очи през тази нощ. Морският клуб беше пепелница с моряци, войници и работници. Идваха за нареждания, отнасяха заповеди.

Миноосците „Амур“ и „Холеп“, санитарният кораб „Зарница“, кувирският „Ястреб“, учебният кораб „Верный“, заедно с кронщадските параходи и ледоци бяха определени за прехвърлянето на сборния воен кронщадски отряд в Петроград, а линейният кораб „Заря на свободата“ трябваше да осигури с артилерийски огън

напредването към Петроград откъм балтийската железопътна линия и да завземе с десант гара Лигово. Корабът трябваше да спре до входа на морския канал.

Настъпваше мрачна есенна утрин, когато почна качването в корабите. В черни бушлати, с вятроуки на гръба и патрондаши на кръста, моряците с привичка бърза и ловкост се катереха по мостчето. Бавно се изкачваха войниците от гашизона и червеногвардейците. Към девет часа товареното завърши. Революционният щаб се настани на „Амур“, който плаваше начело.

Тръбата извърши сбор и моряците се струпаша по горната и средната палуба. Трябваше да произнеса революционно напътно слово. Когато пред мене застанаха стотици съсредоточени лица, когато видях устремените и мене очи, почувствувах небивал възторжен трепет. Той про изнаведе цялото ми тяло и в първите секунди стисна гърлото ми. Искаше ми се да не говоря, а да се свуся и да прегърна тази

многолика сила на пролетарската революция. С голямо усилие можах да промълвя:

— Другари, настъпват изключителни събития за историята на нашата страна и на целия свят. Ние отиваме да извършим социална революция. Ние отиваме да свалим с оръжие властта на капитала. На нас се падна голямото и трудно шастие да осъществим страстните мечти на потиснатите. . .

Никакви ръкопляскания, никакви викове и възгласи. По загръбените от вятра лица — съзли, очите блещат.

В кают-компанията са господа офицерите. Тук настроенията са други — тревога, загриженост, недоумение. При възникането на обичайния поздрав всички станали. Изслушаха прави краткото обяснение и . . . заповедта:

— Отиваме да свалим с оръжие Временното правителство. Властта преминава в ръцете на съветите. На вашето съучастие ние не разчитаме и то не ни е нужно, но искаме да бъдете местата си, да изпълнявате точно задълженията си в кораба и в нашите заповеди. Ще ви спестим излишни изпитания.

В отговор се чу краткото мо:

ряшко „слушам!“ на командира на кораба и веднага всички се разотидоха.

Бавно потегли „Амур“ с моряците, изпълни цялата палуба. Бяха над 2000 души, притисаха се, наместваха се както можеха и не мръдваха — нямаше място.

Плуваме по тесния канал, в килватера са „Ястреб“ и другите кораби. Ето и Нева, Фабричин комини, кораби — всичко е спокойно. . .

Решаваме въпроса, къде да стоварим десантниците. Внезапно чуваме ликуващо „Ура!“ Изскача на палубата. Посред Нева наш крайцер — „Аврора“.

„Амур“ спря недалеч от „Аврора“, близо до Николаевския мост. След няколко минути на палубата се изкачи Антонов-Овсенко, член на ръководната тройка на Военно-революционния комитет. Той съобщи новините и предаде нарежданията: Зимният дворец се обкръжава. Част от нашите отряди да заемат място във веригата на обкръжението, а другата част да оставим на Василевския остров. Към „Амур“ приближиха малки кораби, за да прекратят десантниците до брега. Слизането вървеше добре и бързо, на кораба остана само

бойната стража. Установихме връзка с „Аврора“ и Петропавловската крепост.

Антонов Овсенко ни съобщи, че министрите на Временното правителство ще бъде изпратен ултиматум да се предадат, иначе дворецът ще бъде обстрелян от бойните кораби и Петропавловската крепост. С него се уговорихме, че ако ултиматумът бъде отхвърлен, Петропавловката ще даде халосен сигнал оръдието изстрел, ние ще отговорим също с халосен оръдеен изстрел. После след малка пауза от крепостта ще дадат нов изстрел, след който ние ще почнем да обстреляме двореца.

Веднага наредахме на старшия артилерийски офицер на „Амур“ да види каква е възможността за обстрелване на двореца. Получихме положителен отговор. И решихме: „Аврора“ ще стреля.

Свечери се. Беше вече тъмно, когато ни съобщи, че правител-

ството е отхвърлило ултиматума. Закачихме сигнал от крепостта. Улиците край Нева бяха почернели от хора, дошли да позият. Изглежда, че интересите еснафи не можеше да проумят смисъла на събитията, не виждаха тяхната опасност — привличаше ги зрелищността им страна. Когато след сигнала гръм изстреля „Аврора“, любозителите се дръпнаха като опарени от гранитния паразет на улицата, изпаднаха, запъляха. Нашите моряци се посмяха здравата.

Изстрелът ме завари в кают-компанията. Въпреки че бяха привикнали с изстрелите, офицерите се спуснаха към прозорците. Устните на командира затрепериха, странно, сякаш щеше да заплаче или да изпадне в истерия:

— Не се възбуждайте, господа, халосен е. . .

Но кают-компанията дълго не можеше да се успокои. Разговорът стихна. Само командирът, много разтревожен, промълви:

— Изстрел по столицата. . . от руски кораб — и очите ми заблестяха от подозрителна алага. . .

После господа офицерите свикнаха с руските изстрели по руските градове и ги отправяха с бас-

на наслада. Но тогава. . . тогава това беше мъчително и непонятно.

След изстрела настъпи мълчание. Недоумявахме какво става. Изглежда, че дворецът още се съпротивляваше, от време на време се чуваше гране на картечници и залпове, но нови съобщения от крепостта нямаше. . .

В каютата на шаба се втурна караулният:

— Кораби илат!

Изсочихме на палубата. Линиите на корабните светлини блещяха до устното на Нева. „Забияка“ и „Самсон“ се приближаваха бързо. Кolkото и да бяхме уверени в победата с наличните си сили, подаръкът на действващата флота предизвика в всички ни огромен подем.

В Невата се образуваша солидна ескадра. От този момент не само на 25 октомври през нощта, но и всички по-нататъшни опити на контрареволуцията да се сплотят, включително и походът на Керенски и Краснов, не доведоха до нищо.

И. ФЛЕРОВСКИ
ръководител на болшевишката фракция на Кронщадския съвет.

в „БОРБА“

Стр. 2, бр. 133/134, 5, XI, 1966 г.

В спомените на съвременниците

В зимния дворец

До 4 часа достъпът в Зимния дворец беше още не възможен. Час и половина или два след отиването си в Главния щаб се върна Н. М. Кишин. Съобщението му характеризираше положението като неопределено. По-оптимистично беше съобщението на Палчински. Той допускате, че болшевиките няма да започнат открито настъпление, че всичко може да се ограничи само със заплаха, че засега се събират главно червогвардейците, че в случай на нужда ще можем лесно да ги разгоним.

Какви именно военни части бяха на разположение на Временното правителство — за неговата охрана и за охраната на Петроград?

Точни сведения нямаше. Това е странно, а беше точно така. Ние не знаехме определено под чия защита се намираме. В паметта ми са се запазили такива сведения: по две роти от две военни училища, стурма ми се, от Павловското и Владимирското, две роти от Ораниенбаумската офицерска школа; две роти от Михайловската артилерийска училище с шест оръдия; някаква част от женския батальон и две сотни казаки.

Кой беше дал тези сведения? Не помня, но помня, че тогава служебен доклад на представител на военното командване до Временното правителство не беше направен.

От никого не можеше да се разбере какво е и отношението на останалите войски към събитията на деня.

Настоянието е неопределено, но съществуват на правителството — казаха един. Кой? Не зная. Това не беше доклад на човек, който има на ръше проверки данни. Може би някой, който беше дошъл при нас, докато това беше възможно, поседял беше и си беше отишъл. Може би това беше съобщение по телефона. С града и с разни хора разговаряха мнозина.

По-скоро не съществуват на болшевиките, но и на правителството не съществуват. Неутрална позиция. Ще минат в лагера на победителя.

А това кой каза? Не помня. Може би само един, а може би мнозина наведнаж. Във всеки случай и това не беше съобщение, а по-скоро мнение, разсъждение.

От града съобщаваха, че населението е развълнувано. Стават партийни заседания, всички партии се изказват против болшевиките и против демонстрациите им. С една дума болшевиките постепенно... „се изолират“.

Изказват се!

Това беше неопределено утешително!

Ще се открие заседанието на Градската дума, там ще се изкажат всички партии и всички организации, ще се изготви обща резолюция.

„Обща резолюция!“! Какво енергично настроение!

Заработиха всички говорители! След това по-късно, но в този същия ден — запомнете: в същия ден — се откриха „Комитет за спасение на родината и революцията“ и „Комитет за безопас-

ност“. Те също ще... „изолират“. Ще видим кого.

Откри се конгресът на Съветите.

О, каква смелост, каква пламенност, каква твърдост ще проявят там защитниците на демокрацията и революцията! Как тържествено, след като излезе океан от думи, ще напуснат заседанието и ще завършат провеждания процес на „изолация“ на болшевиките в момента... когато то по заповед на Военно-революционния комитет болшевиките ще поведат към Петропавловската крепост всички членове на Временното правителство.

Населението на Петроград и неговите революционни ръководители „изолираха“ болшевиките с неосъзната паническа тревога и с думи, а болшевиките без думи — с винтовки, бомби, картечни, бронирани коли и оръжия — обхванаха в здрав пръстен изолацията орган на народната власт. Съсредоточено гледаха Зимния дворец оръдията от кулите на „Аврора“ зад Николаевския мост и топове на Петропавловската крепост.

Като в огромна капан за мишки обикаляхме из помещението на Зимния дворец и от време на време се събирахме всички заедно или на отделни групи за кратки разговори — обречени хора, самотни, изоставени.

Около нас беше пусто, вътре в нас — пусто, и в тази пустота се пораждаше някаква лекомислена твърдост на равнодушно безразличие.

— Какво ще стане с двореца, ако „Аврора“ открие стрелба?

— Ще бъде превърнат в куп развалини — както винаги безпокойно отвърна адмирал Вердеревски. Само бузата му вълта на дясното око затрепка в нервен тик. Помръдна рамене, оправи с ръка яката си, пак пхна ръце в джобовете и продължи разходката си. За минутка спря.

— Кулите и са по-високи от мостовите. Може да унищожи двореца, без да повреди нито една сграда.

И пак тръгна.

Непрекъснато се волеяха разговори по телефона с разни организации и лица — ту с един, ту с други. Но те никак не изясняваха положението ни.

Все по-очевидно ставаше само едно — че не можем да разчитаме на никаква истинска военна подкрепа, освен на она, която имаме. А можем ли да разчитаме и на она, която имаме? Който време ще прекараме тук? Какво нареждане да дадем на войсковите части, които ни охраняват?

Този момент непременно ще настъпи — когато ще трябва да дадем кратка и твърда команда заповед. Каква?

Да се защитават до последния човек, до последната капка кръв.

В името на какво? Шом ония, които са организирани властта, не я защитават, потребна ли е тя? Ако пък не е потребна, ако е изживяна, на кого и как да я предадем и по чия заповед?

Ние не можем да я захвърлим на площада в ръцете на тълпа

та. Ако това вече не е власт, то е все още пълномощие за върховна власт.

Ония, които ни изоставиха сега, после ще станат наши обвинители и ще кажат: „Вие не биваше да се отречете от онова, което беше не ваше право, а ви беше задължение!“

Значи... значи — излиза нещо като политическа символика.

Да отстъпим можем само на съотношението на военните сили, или главно — ако обществено-политическото поведение на всички ония революционни организации, които могат да решат въпроса за върховната власт, е такова, че ние сме предоставени сами на себе си. Напълно изолирани фактически и в същото време юридически обречени с власт, ние трябва сами да съгласим на намерим такъв момент, в който ще бъде очевидно, че сме отстъпили само на непреодолимото насилие и не сме прекратили она, която, зад която съпротивленията ще изглежда само стремеж към власт, безцелно кръвопролитие, неподкрепено нито от автономията на народната воля, нито от очевидното надмощие на въоръжената сила. В последния случай жестоката и кръвопролитна решимост на свой риск би била оправдана от победата, защото победителят и във войната, и в политиката не се съди: победителят сам става законодател и съдия.

Надмощие във въоръжената сила нямаше. Единият член от алтернативата липсваше. Не съществуваша и авторитетът на дадена нито от името на народа заповед: на думи ни съчувстваха, а активно се отричаха от нас. Нямаха и втори член от алтернативата.

Предоставиха ни на собствената ни съдба.

Ще дойлат при нас и ще ни попитат: „Какво да правим?“

Ще трябва да дадем къса командна заповед.

Тя е проста, когато се води истинска борба, а не се разиграва политическа символика. Тя е проста и е само една: да се бием до последния човек, до последната капка кръв! А това значи — да излезем веднага от състоянието на изчаквателна отбрана, защото можем да се защитаваме само като нападаме.

И ако знаехме, че заводите са се вдигнали, че населението на столицата е излязло на улицата в защита на своето правителство, че революционните организации са преминали от празните приказки към дело за защита на държавния ред, то дори ако всички това беше обречено на неуспех, дори ако беше така! — прости, ясни и твърди бяха били заповедите.

А там, на другата страна, там няма колебание, там всичко е просто. Там отдавна вече цялата политическа мъдрост се е изляла във формата на военни заповеди, кратки и абсолютни.

П. МАЛЯНТОВИЧ

министър на правосъдието при Временното правителство на Керенски

РАБОЧИЙ СОЛДАТЪ

Сегашна откритостта Всеросийски Съюз.

Къ Гражданамъ Россіи

Временное Правительство изложено. Государственная власть перешла въ руки органа Петроградского Совета Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ. — Военно-Революционный Комитетъ, стоящъ во главѣ Петроградскаго пролетариата и горняковъ.

Дѣло, за которое боролся народъ: немедленное предпріятие демократическаго мира, отмена помещичьей собственности на землю, рабочий контроль надъ производствомъ, создание Советскаго правительства — это дѣло обезпечено.

Да здравствуютъ революціи солдатъ, рабочаго и крестьяна!

Печатно-Революціонный Комитетъ при Петроградскомъ Советѣ Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ

Дат. Петроградъ 1917 г. 19. 10. 1917

Обръщение на В. И. Ленин, напечатано във вестник „Рабочий и Солдат“, 25 октомври 1917 г.

Владимир Голев

РАЗГОВОР ЗА РЕВОЛЮЦИЯТА С ЕДИН МИНЬОР КРАЙ Р. ЧАЯ

— Аз искам да знам революцията

— Послушай: три залпа над Финския

и в синия дъм на барут и огньове, над мъртви фонтани и стихнали черкви, где зимния с леден дъх е сновал и разум,

и миши челици — човекът за първи път се изправя в човешкото свое величие...

— Аз искам да знам революцията

— Послушай водите бурливи на Чая,

послушай владейските черни топове, Родопя, в гнева си сурово изправен, и тия, които загинаха в него,

и тия, които днес вдигат комини — революцията, това е победа и пробив в далечни години.

— Аз искам да знам революцията

— Послушай: революцията е сражение.

И вчера, И днес, И утре.

Революцията няма измерения, има смисъл.

На честките тя е присъща, Неуморната ленинска мисъл определя нейната същност.

Какво е революцията? Стремление високо над всякаква низост.

Едно непрестанно движение към комунизъм.

И вчера, И днес, И утре.

— Здравейте, бойци на революцията!

ЕТО го — първият ден на Октомврийската революция. Градът е развълнуван. Всички очакват нещо. Смолни кили от народ.

Тук се е разположил главният щаб на болшевиките — Военно-революционният комитет. Тук беше и Владимир Илич; той привлекливо се здрависваше с новодошлите, разпитваше ги за всички събития на деня и най-много за онова, което става там, край Зимния дворец.

Новината, че Владимир Илич е в Смолни, се разнесе бързо. В съседната стая почнаха да надничат и външни хора. Особено се стремяха да попаднат в нея кореспондентите на различни вестници, включително и чуждестранните, които, изглежда, бяха забелязали, че тук действувал ръководният център на въстанието. Взеха да се мъркат меншевики, есери и други нежелателни лица.

Трябваше да се постави сигурна охрана. В стаята на Червената гвардия се намираха повече от петстотин въоръжени работници, червогвардейци, в по-голямата си част виборци.

Решено бе да се подберат към седемдесет и пет души особено сигурни червогвардейци. Млад тридесетгодишен красавец-работник, с виещи се из-под капката му къдрици, спокойно командуваша:

— Строй се!

За миг всички застанаха по местата си. Когато командирът съобщи, че са нужни седемдесет и пет души, готови на всичко, дори на смърт, целият

Смолни по време на революцията

отряд направи крачка напред. Командирът отбра хората, назова началник и двама души да го следват.

— В случай на нещо... — забеляза мрачно той.

Веднага пригответе пропуски. Пропуск № 1 дадох на Владимир Илич.

— Какво е това? Пропуски ли? Защо? — попита Владимир Илич.

— Необходимо е. За всеки случай... Създадена е вече охрана на Смолни. Гледайте!

Владимир Илич погледна от вратата и видя отряда, застанал в безупречен военен строй.

— Какви юнаци! Да ти е драго да ги гледаш! — каза възхитен Владимир Илич.

Часови застанаха отгън и отвориха на стаята до входната врата.

Принаждаше все повече и повече народ.

В 2 часа и 35 минути след обед се откри заседанието на Петроградския съвет на работническите и войнишките депутати. Не гръм, а нещо по-голямо, наистина поразяващо — лъхо от човешки чувства превирих от залата, когато Владимир Илич се показа на трибуната. Той започна речта си с думите:

— Другари! Работническата

и селската революция, за необходимостта от която болшевиките са говорили през цялото време, е извършена.

Бурно и пламенно протичаше това историческо заседание на Петроградския съвет.

Владимир Илич беше много разтревожен, че обсадата на Зимния дворец се протаква.

На Гвардейския павловски полк, който се бе присъединил към революционните войски, беше дадена заповед да завоюва улиците, съседни на Зимния дворец. Полкът залегна около самия дворец.

Когато пристигнаха, морщици веднага се ориентираха в обстановката и без да се спират, с бързи прибежки, пресяхаха Дворцовия площад и се струпваха на подстъпите към Зимния дворец, като улякоха след себе си войниците от Павловския полк и червогвардейците.

След това със силен удар разтвориха огромната врата на двореца и нахлува във вътрешните помещения.

До брега беше спрял крайцерът „Аврора“. Обсаденият разбраха, че за миг могат да бъдат пометени и от лицето на земята. Моряците и другите болшевишки части бързо нахлуваха в Зимния дворец и заемаха най-главните му пунктове. На 25 срещу 26 октомври, в 2 часа и 10 минути през нощта, Временното правител-

ство беше арестувано. Керенски бе се измъкнал тайно от Зимния дворец и избягал позорно с автомобил на американското посолство. След три дни той се появи в Царское село, където напразно се опитваше да изпрати казаци срещу Петроград пред Пулковските височини.

... ..

С БЪРЗИ войнишки крачки се изстреми по коридора войник-колездач в черна кожена куртка и пижори кожени панталони, запхнати в ботушите. През рамото му — премежната пълна чанта.

— Къде е щаба? на Военно-революционния комитет? — обръща се той към застаналите на пост до вратата двама червогвардейци.

— А кой ти трябва?

— Ленин! Донесение...

Часовият се обръща към вратата и казва на другаря си: — Трябва значи разведоци.

— Куриер пристигна. Без пропуск... За шаба... Търси Ленин...

Излезе разведоцият. Разпита от къде и от кого е куриерът.

— От Зимния дворец... От главнокомандуващия Подвойски.

— Да вървим...

— Донесение!... — казва

колездачът, като влиза в съседната стая. — Ленин ми трябва.

Владимир Илич отива при него.

— Какво има, другарю?

— Вие ли сте Ленин? — пита колездачът, като гледа с любопитство Владимир Илич.

Очите му радостно светнаха. Той бързо разкопчава чантата, изважда лист хартия, подава го внимателно на Владимир Илич, като козирува и кратко рапортува:

— Донесение!

— Благодаря, другарю — казва Владимир Илич и се ръкува с колездача. Колездачът е смутен, той сграбчва ръката на Владимир Илич с две ръце, стиска я, раздрусва я, усмихва се. Отдава чест, рязко, но войнишки се обръща кръгом и с бодри крачки излиза от помещението.

— Зимния дворец е завзет. Временното правителство е арестувано. Откарано е в Петропавловската. Керенски избяга!...

— чете бързо на глас Владимир Илич. И още не свършил — гръмна „Ура!“ — подето мощно от червогвардейците в съседната стая.

— Ура! — се носеше навред.

В. БОНЧ-БРУЕВИЧ

председател на Комитета за борба с погромите и контрареволюцията

СЪБИТИЯ, КОИТО ОСТАВАТ В ИСТОРИЯТА

ДУМИТЕ на Ленин се посрещнаха възторжено от народа. Те бяха програма за по-нататъшната борба.

Събития, които остават в историята, спомен, който не бледнее в съзнанието. Това са всичките дни на революцията. През юли 1917 година, когато Временното правителство зае властта, даде обещание пред народа, че войната ще спре, земята ще се даде безплатно на селяните, а фабриките и банките ще се национализират. В действителност не стана така.

Излъганият народ от фабрики, заводи и близките до Петроград села се вдигна на 4 юли 1917 година под ръководството на болшевишката партия на мирна демонстрация. 5000-те демонстранти искаха по мирен начин да се разрешат обещанията от Временното правителство искания на народа. Демонстрацията течеше мирно и организирано, но от нейната внушителност Керенски се уплаши.

Той изпрати юнкери и полицаи да преградят пътя на мирната демонстрация и да стрелят срещу беззащитните и невооръжени работници.

Когато работниците с плакати, знамена и музика достигнаха до Невския проспект и Садовая улица, когато „Интернационалът“, „Марсилезата“ и мощното работническо „ура!“ екнаха в центъра на революционната столица Петроград, въоръжените белогвардейци откриха огън върху мирната демонстрация. На улицата и по тротоарите, облени в собствената си кръв, лежах стотици убити и ранени. Тях печално завърши мирната юлска демонстрация на работниците.

Научил за голямото работническо нещастие, Ленин за няколко дни успя да убеди в подял всички убити да бъдат най-тържествено погребани. Два дни след къраяна юлска разпра, на Марсово поле прясно изкопани зеяха две големи ями.

На пръстта около тази братска гробница, лежала близо двеста червени ковчега, покрити с венци от фабрики, заводи, организации и комитети.

Още от сутринта народът от града, близките казарми и села пристигна. Гора от плакати и знамена се люшката. Многочислените музикални свирехи „Марсилезата“ и „Интернационалът“. Мощното „ура!“ на многохалдния народ се носеше над цялата Петропавловска крепост. Между 10 и 11 часа пристигна и опечаленият от скръб водач на работническата класа Владимир Илич Ленин. Той беше придружен от няколко свои съратници.

Тук за втори път през моя живот имах възможност да наблюдавам съвсем от близо Ленин. До крайния гроб имаше стол и маса. Ленин със стиснат в лявата ръка каскет и със съзби в очите се изкачи на масата. Огледа многохалдния народ и с пресипнал от мъката глас,

започна надгробна реч.

Настана тишина. С дясната си ръка Ленин показваше към червените ковчези, в които лежах първите свидни жертви — паднали от вражеските куршуми на буржоазното правителство.

„Другари, да се заключим пред убитите невинни жертви на пролетарската революция! Да следваме техния пример! Да водим борбата до победоносния и край за мир, хляб, свобода! За народна работническа и селска съветска власт! Пред нас лежат истински борби комунисти! Да обещам пред светлата им памет, че ще отгъстим на вратите на трущия се народ!“

С пресипнал от възнеение глас Ленин изговори последните думи:

— Спете спокойно, мила другари...

Тази надгробна реч ми направи силно впечатление. Аз бях само на няколко метра от Ленин. Никога до тогава не бях виждал човек, който само с един жест може да прикове вниманието на хиляди хора към себе си.

Коленичилият народ и близките на убитите плачеха и се къняха, че ще се борят докрай за пълната победа, за тържеството на пролетарската революция.

Изстрелите на крайнера „Аврора“ срещу Зимния дворец разтърсиха света, родиха нова ера, родиха победата на първата в света революция. Народът шурмува Зимния дворец, шурмува Петропавловската крепост, шурмува банките, пощата, гарите. В превземането на Николаевската гара, заедно с моя казацин в отряда от пугачовци, взех участие и аз.

По-късно бях на работа в Смолни. Моят бивш командир от интернационалната бригада, когато защитавахме през месец август Петроград от белогвардейските пълчища на Краснов и Деникин. Серго Орджоникидзе ме представи след октомврийските събития в шаба на Червената гвардия. Началник шаба Антонов-Овсеенко каза, че шом съм легел, мога да се считам като назначен за такъв в шаба и ми даде бойна задача. Трябваше да отида и проверя състоянието на останалите от преди самоти на аеропортуите в Гатчини и Новое деревня. Завърнах се след няколко дни, приготвих подгробна докладна записка за всичко, което видях и намерих в наличност и се явих при началник шаба. Той внимателно ме изслуша и каза, че ще докладваме заедно за състоянието на авиацията на Владимир Илич Ленин, който се интересувал от този въпрос.

Сотир Петров ЧЕРКЕЗОВ

от гр. Свищов

(И един неспокоен живот“ — непубликувани спомени)

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

започна надгробна реч.

Настана тишина. С дясната си ръка Ленин показваше към червените ковчези, в които лежах първите свидни жертви — паднали от вражеските куршуми на буржоазното правителство.

„Другари, да се заключим пред убитите невинни жертви на пролетарската революция! Да следваме техния пример! Да водим борбата до победоносния и край за мир, хляб, свобода! За народна работническа и селска съветска власт! Пред нас лежат истински борби комунисти! Да обещам пред светлата им памет, че ще отгъстим на вратите на трущия се народ!“

С пресипнал от възнеение глас Ленин изговори последните думи:

— Спете спокойно, мила другари...

Тази надгробна реч ми направи силно впечатление. Аз бях само на няколко метра от Ленин. Никога до тогава не бях виждал човек, който само с един жест може да прикове вниманието на хиляди хора към себе си.

Коленичилият народ и близките на убитите плачеха и се къняха, че ще се борят докрай за пълната победа, за тържеството на пролетарската революция.

Изстрелите на крайнера „Аврора“ срещу Зимния дворец разтърсиха света, родиха нова ера

СЪОБЩЕНИЯТА В ОКРЪГА ПРЕЗ ПЕТАТА ПЕТИЛЕТКА

ПАРАШКЕВ
ДЮЛГЕРОВ

СЛОВО ЗА ОКТОМВРИ

Един миг
беше спрял,
за да взриви
протеста

Един миг
призова
историята
и тя престана да бъде
сянка

на светлината,
Тогава се роди
Октомври!

Тогава ний отнемме
стария смисъл на меча,
целунахме
звездите далечни
и знаем —

ний сме прилива
на свободата,
младостта,
и мира на земята.

Непрекъснат възход на спестовността

Спестовността на населението е един от най-обобщаващите показатели за растящото благосъстояние на народа. След победата на социалистическата революция у нас народната спестовност е в непрекъснат и стремителен възход както по отношение броя на населението, така и по размера на спестяванията.

Фактът, че през 1952 г. Държавна спестовна каса в Горна Оряховица е имала влогове в размер на 2 125 425 лева, а към 30 септември 1966 година те са 15 409 993 лева, говори за този непрекъснат ръст. Скъпен дял за това има и колективът на клонка, който се бори за званото за комунистически труд. Той вече изминал годината си план за влогобирането. В чест на Деветия конгрес на БКП служителите събраха в повече от предвидените по плана 694 000 лева, които са допълнителни средства за усъвършенстване на производството. В чест на Деветия конгрес на БКП служителите събраха в повече от предвидените по плана 694 000 лева, които са допълнителни средства за усъвършенстване на производството. В чест на Деветия конгрес на БКП служителите събраха в повече от предвидените по плана 694 000 лева, които са допълнителни средства за усъвършенстване на производството.

По случай акционните месеци на спестовността — ноември и декември, служителите се стараят да привлечат повече граждани за вложители в ДСК.

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
ОКРЪГ поради географското си положение заемало възлово място в изграждането на съобщителната мрежа у нас. Това налага ПТТ и радиосъобщенията да са водещи, да са в пълно съответствие с общото развитие и да задоволяват непрекъснато растящите нужди на хората. Но дали е така в действителност?

В окръга сега са в действие 127 ПТТ и радиостанции, 39 пощенски агентства и 11 павилиони за разпространение на печата. В тях се извършват услуги в 403 населени места с 339 430 жители. Извън обсега на прякото обслужване от пощенската мрежа остават 29 селища, предимно малобройни по население махали и колиби, наброяващи общо 886 жители.

Пренасянето на пощата и печата се извършва чрез влакове и авторейсове за 63 станции, което прави 50 на сто от пощенските пътища, а със собствен автотранспорт се обслужват 64 пощенски станции. Поради специфичността на разписанието на авторейсове, те са непригодни за

бързото пренасяне на пощата и печата, поради което Окръжното управление напоследък усъвършенства собствени пощенски трактове. Механизацията на процесите за обработката на пощата е недостатъчна. Освен няколко електромеханика на пощенските патки на големия ЖП възел гара Горна Оряховица и машинно-клеямова на кореспонденцията във Велико Търново, всички други процеси на службите в окръга се извършват ръчно. Това е главният недостатък в пощенските съобщения и затова се поставя така задача за новата петилетка широко да се внедрява механизацията на пощенските услуги и процеси. Прави се проучване за въвеждане пътна, модерна механизация на всички процеси при обработване и размяна на пощата на гара Горна Оряховица и частична на гаравете Велико Търново, Свищов и Горна Оряховица. Освен това за усъвършенстване пренасянето на пощенската кореспонденция и печата ще продължи изграждането на нови пощенски трактове, които до 1970 година да обхвалят всички ПТТ станции в окръга. Това ще осигури и в най-отдалечените кътчета нашите ежедневници да се четат още в деня на отпечатването им.

Докато до Девети септември 1944 година нашите пощенски доставчи на гражданите само кореспонденцията и незначително количество вестници и списания, то днес те доставят ежедневно в окръга по около 23 700 писма, 100 000 вестници и списания, 3 100 покани за колекти, телеграми и телефонни покани и др. Освен

това те изплащат в жилища пенсията на над 70 000 граждани и селски труженици. Автоматизацията се телеграфните съобщения и се въвежда служба „Телекс“. Това ускори пътя на телеграмите от подателя до получателя няколкократно, дължащо се на ограничаване транзитирането и създаването на директни телеграфни канали между всички окръзи и по-големи възли. Значително е развитието на абонаментната телексна служба, която има това предимство, че може да се водят бързо документиран делови разговори не само между предприятия в страната, но и от всички страни в света. Окръгът е напълно автоматизиран в телеграфно отношение. Телексната служба е също развита и на територията на окръга работят 16 телексни абонаментни постове в по-големите предприятия. Предвижда се през петата петилетка по-нататъшното разширяване на телеграфната мрежа и включване като абонати в телексната мрежа на повечето от предприятията в окръга.

Голямо развитие и усъвършенстване получиха междуградските телефонни съобщения. В окръга няма селище с над 150 жители, което да не е телефонизирано. Телефонният график нарасна над 10 пъти в сравнение с 1944 година. Състоянието на междуселищните телефонни съобщения, ръстът и развитието им не съответстват на постоянното нарастване на населението, промишлеността и селското стопанство, държавният и партийният апарат и население то все още не са задоволени с бързи, стабилни и с добро чуване връзки. Това добре се

разбира от отговорните държавни и партийни ръководители и за петата петилетка ще бъдат доставени и пуснати в експлоатация достатъчни по количество нови високочестотни уредби и токозахранващи съоръжения на съвременен техническо ниво, които напълно ще задоволят нуждите и ще гарантират стабилни и качествени връзки. През петилетката се предвижда осъществяване на отдалена желаната мечта — автоматизация на междуградските телефонни разговори, като се създаде възможност абонатите от различни градове да се избират и говорят помежду си, без посредничеството на телефонистки. Автоматизацията ще започне още идната 1967 година най-напред между София и Пловдив, сетне на София със Стара Загора, Бургас, Варна, Велико Търново и т. н. с разчет до края на петилетката да се автоматизират и връзките между Велико Търново и Русе.

В окръга усилено се автоматизират градските телефонни съобщения. Само през последните две години с банков кредит по стопански начин се монтираха и пуснаха в действие автоматичните телефонни централи в Джулюница, Стражица, Полски Тръмбеш, Килифарево, Елена, Сухиндол и гара Горна Оряховица. Общо 10 698 телефонни постове в окръга 4 930 са автоматични, включени във великотърновската автоматична телефонна група. В групата са включени 62 селища, които могат да влизат във връзка помежду си автоматично — денонционно. Това е значителен успех, като се имат предвид трудностите и недостигът на

съоръжения и материали в съвременния етап. В повечето селища, а особено в градовете Велико Търново, Горна Оряховица и др., е напълно зает капацитетът на АТП и градските мрежи и няколко хиляди граждани в това число и предприятия, учреждения и организации остават неудовлетворени за откриване на нови телефонни постове.

В строеж са нови сгради във Велико Търново и Свищов, а през 1967 година започва строеж и в Горна Оряховица, в които градовете се предвижда строеж на нови АТП и градски мрежи, достатъчни за пълно задоволяване на нуждите за дълъг период от време. Предвижда се строеж на нова АТП и градска мрежа и в Павликени. Автоматизацията по стопански начин чрез банков кредит в селата ще продължава и за бъдеще в тях селища, в които има собствени сгради. Инициативата за съвместно строителство с общинските съвети и други организации се оказва добра форма за внедряване на нова техника и технически прогрес и следва да продължава.

Четвъртият основен отрасъл от дейността на съобщенията — радиото и телевизията и по-специално жичната радиодифузия — се наложи като жизнена необходимост. В нашия окръг са в действие 107 радиотранслационни възли с 62 987 радиотръби, които обслужват 7 града, 112 села и 72 махали и колиби или общо 191 селища. Само през четвъртата петилетка са новоразрешени по стопански начин 26 селища. Главната задача през петата петилетка по радиодифузията е да

продължи радиофицирането на нови селища, да се обхване повече внимание на съществуващите радиотранслационни централи и мрежи, като се подменят постепенно амортизираните съоръжения.

Окръгът има сравнително благоприятно положение за приемане на телевизионна програма чрез връх Ботев, а в района, които попадат в сянката, са инсталирани ретранслатори, каквито има в Арбанаси, Свищов и др. Предвижда се монтаж на нов ретранслатор в Долна Оряховица. Понастоящем са в действие в окръга над 13 400 телевизора с тенденция за усъвършенстване. В проучване е въпросът за строеж на сграда за мощен радиотранслационен възел във Велико Търново със съвременна техника, зали за студия и др. с перспектива за радиоразпръскване на програмата от старинния град.

Колективът на пощенски се включи във всенародното съревнование в чест на Деветия конгрес на БКП и постигна значителни успехи. За ударния месец септември в чест на конгреса планът беше изпълнен 107,88 на сто, а за деветмесечното производствената програма е изпълнена по всички показатели, като по главния показател приходи планът е изпълнен 103,77 на сто.

За достойно посрещане на конгреса пощенски продължават съревнованието за завоюване на още по-големи успехи.

Петко ПЕЕВСКИ
зам. началник на Окръжно управление на съобщенията във Велико Търново

Из опита на нашите полтавски приятели

КОМУНИСТИТЕ — НАЧЕЛО В БОРБАТА ЗА ВНЕДРЯВАНЕ НА НАУЧНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТРУДА

КРЕМЕНЧУГ — вторият по големина град в Полтавска област, е крупен промишлен център. От Кременчук ежедневно се отправят за различни краища на великата страна и много държави в света тежки товари вагони и дванадесетотонни камиони с марка КраЗ. Недалеч от Кременчук преди пет години в степта започна строителството на голям, нефтопреработвателен комбинат, който вече дава продукция и който в 1970 г. ще произвежда 40 на сто повече продукция от всички нефтопреработвателни заводи в Украйна. В Кременчук се намират още редица крупни и по-малки заводи и предприятия. Но с най-дългогодишна история е Крюковският вагоностроителен завод. Работейки при крайно тежки условия — по 10–12 часа на денонощие, неговият

четиристотен колектив още преди Великата октомврийска революция води борба за премахване на експлоатацията. Още тогава тук се изграждат марксистически кръжоци, откряват се смели революционери.

Октомври 1917 година. Революцията побеждава. Кременчук става център на отечественото вагоностроене. И това до Великата отечествена война, когато заводът бива евакуиран зад Урал и преминава на военно производство, необходимо до фронта. Немските фашисти разрушават напълно производствените сгради на завода в Кременчук, целия жилищен фонд. И когато след победата той бива отново върнат, изгражда нов, още по-крупен и мощен.

Сега Крюковският вагоностроителен завод е един от

челните заводи в Полтавска област. Неговият колектив постигна големи успехи в изпълнението на седемлетния план, 48 работници и служители получиха правителствени отличия — един званото „Герой на социалистическия труд“, златната звезда и орден „Ленин“, двама орден „Ленин“, седем орден „Червено знаме на труда“ и други.

Кременчукските вагоностроители един от първите проучиха и внедриха научната организация на труда в своята работа.

По-долу поместваме беседата на секретаря на заводския партийен комитет в Кременчукския вагоностроителен завод А. МИСЛИМОВ с редакцията на работник на в. „Борба“ Стефан Александров, който тогава е известен време бе в Полтавска област.

ническото обзавеждане на работните места, внедряване на прогресивните форми на разделение труда, санитарно-хигиенните условия на труда, намаляване на трудоемките процеси, промишлената естетика и култура на производството, подобряване нормирането и внедряването на прогресивни технологически процеси.

Осъществяването на тези мероприятия осигурява ръст на производствеността на труда с 15–20 на сто и икономия от 57,7 хиляди рубли за 1966 г. Имайки опит по разработката на планове на НОТ на отделни работни места творческите бригади съставиха планове и за цели производствени участъци. Творческата бригада в колесарския цех разработва план за размонтиране и миене на ролковите оси на вагоните. С този план е предвидено премахването на слабопроизводителния ръчен труд. Всички операции се вършат с най-прости приспособления и миячни машини. Разходите за внедряване на тези мероприятия са 726 рубли, а икономическият ефект 7400 рубли.

С това трудоемкостта се намалява с 68 на сто, производствеността на труда се увеличава с 34 на сто и се освобождават трима работници. От тази творческа бригада е разработан план за участъка за размонтиране и миене на двойките колелета. Разходите за внедряването му са 690 рубли, а икономическият ефект 3100 рубли. Предвиденият ръст на производствеността на

труса е 34 на сто. С внедряването на мероприятията по плановите участъци се оздравяват условията на труда и се избягват ръчният труд.

В ковашкия цех творческата бригада разработва план на НОТ за участъка по приготвяне на пружини. За сметка на подобрата планировка и внедряване в участъка на пластични транспортни средства се внедряват ръчният труд и редица транспортни операции. Значително се подобряват санитарно-хигиенните условия на труда. От внедряването на този план производствеността на труда ще се увеличи с 15 на сто, а годишната икономия ще бъде 3700 рубли.

Творческата бригада във вагоноборния цех разработва план за участъка за заварка на скоби, където са заети 15 работници. Планът вече е внедрен и осигурява ръст на производствеността на труда с 40 на сто и икономия повече от 1000 рубли.

От творческата бригада на електродръния цех са разработани и внедрени два плана (за участъка по приготвяне и дозирване на смеси за електродрите АНО-1 и за нагревателна печка). Внедряването на тези мероприятия осигурява ръст на производствеността на труда с 40 на сто и икономия 2800 рубли.

Творческата бригада в участъка за изделия за народно потребление разработва и внедрява план за съглобяване и заварка на багачици за леки коли. Внедря-

ването на мероприятията от плановите участъци нарастване на производствеността на труда с 40 на сто, като трудоемкостта се снижава с 0,6 часа за изделие. Общата икономия е 1500 рубли.

Характерно в работата по внедряване на плановите на НОТ е това, че повече от 80 на сто от всички работи са свързани с внедряване мероприятията, осъществявани със силите на самите цехове.

През първото полугодие на т. г. от внедряване планове на НОТ от отделни работни места се осигурява ръст на производствеността на труда с 15 на сто и икономия в размер на 14 000 рубли.

Опитът по внедряване на мероприятията от плановите участъци показва, че от момента на разработката на плановите до внедряването му изминава период от около половин година. Това дава основание да се смята, че всички разработани планове през първото полугодие ще бъдат внедрени през третото и четвъртото тримесечие на годината и заводът ще получи, макар и условно казано, годишна икономия в размер на 60–70 хиляди рубли.

Координацията на всички работи по НОТ се осъществява от заводския съвет на НОТ под председателството на главния инженер на завода.

Плътата организационна и методическа работа по разработване и внедряване плановите на НОТ осъществява създадената през последното тримесечие на

1965 г. лаборатория на научната организация на труда, която е подчинена на главния инженер на завода. Своята работа тя води по план, утвърден от главния инженер, в тясна връзка с техническите служби, цеховите и обществените организации. Сега вниманието на работниците от лабораторията е насочено към оказване на методическа помощ на цеховите творчески бригади по разработката на плановите и внедряването им. Освен това лабораторията на НОТ, съвместно с техническите служби в завода, работи за внедряването на редица мероприятия по съкращаване на вътрешнозаводските транспортни разходи, внедряване елементите на научна организация на труда в техническите служби на завода и подобряване структурата на управлението.

С цел за по-широкото привличане на трудещите се към участие в разработката и внедряването на плановите на НОТ, в завода се ползва принципът на материалната заинтересованост. Членовете на творческите бригади, работниците, ИТР и служители, вземащи активно участие в разработката на плановите и внедряването им, се поощряват с парични премии от премиалния фонд на предприятието за изпълнение на плана за новата техника. Част от плановите на НОТ, които имат особено важно значение за производството, се включват в плана на завода за новата техника.

Успехите от внедряването на мероприятията системно се отразяват в многотиражния вестник. Публикуват се изказвания на членове от производството, ръководители на творчески бригади, печатат се отчети, обобщава се членият опит по внедряване на НОТ. Заводският профкомитет своевременно контролира изпълнението на мероприятията по плана, организира привличането му във всеки цех и отдел.

Ръководейки се от решенията на XXIII конгрес на КПСС, партийната организация в завода настоятелно работи за внедряване на научната организация на труда във всички звена на управлението, за повишаване ефективността на производството и растежа на производствеността на труда.

Табла, изобразяваща как са разположени съоръженията и как ще бъдат разположени по новата организация на труда, са поставени във всеки цех, на всеки участък в полтавските предприятия.

Съветската помощ

Съветската помощ е недела част от изграждането и съоръжаването на почти всички наши крупни соци-

листически обекти. Но най-ярко тя се изживява при строителството на гиганта на нашата черна металургия.

На Крекиковския металургичен комбинат

На 19 юли 1958 година в Москва бе подписана спогодба между съветския съюз и НР България за построяването на най-голямото наше металургично предприятие. След това специалисти от Московската проектантска организация „Гипрометал“ разработиха технически икономически доклад за целия комбинат, а колективите на около 30 научноизследователски и проектно конструкторски институти и организации от различни краища на Съветската страна разработиха плановете, чертежите и проектометните документи за различните заводи и фабрики на комбината. Успоредно с това

колективите на различни машиностроителни предприятия се заеха с изработването на машини и съоръжения за обзавеждането на различните обекти на гиганта на черната ни металургия. Когато започна битката за изграждането на комбината, в страната ни пристигнаха десетки съветски специалисти, за да вземат непосредствено участие в строителството и монтажа. Те бяха неотлъчно, рамо до рамо, с нашите строители и монтажници. Съветските специалисти бяха и ръководители, и консултанти, и изпълнители. Не мина много време и на големия строеж запри-

иждаха цели ешелони с машини, на опаковките на които бе написано: „ДЛЯ Болгарии — Металургично-во заводу „Крекиковски“, а върху самите машини — „Сделано в СССР“. Над 50 съветски машиностроителни предприятия осигуряват почти цялото основно оборудване на комбината.

Така с прякото участие на съветските специалисти, различните заводи и фабрики на комбината-гигант — рожба на животворната българо-съветска дружба, растаха с дни, с часове. Първият етап от изграждането на комбината е въведен в експлоатация. Той вече дава продукция. Но на близо 20-хилядния трудов колектив на комбината продължават да оказват непосредствена помощ съветските специалисти. Инж. А. Падуров например и до днес като отговорник на съвет-

ските специалисти при комбината продължава да ръководи общата помощ по усъвършенстването на производствените процеси.

Доставени са, монтирани са и сега се изпитват пак с помощта на съветските хора такива сложни съоръжения, като „Блуминг-слябинг — 1150“, модерните конвертори и т. н. През настоящата петилетка комбинатът ще

бъде в състояние да осигурява 1 500 000 тона готова продукция. А през следващите години — до 1980 година, ще получим и останалото оборудване. Тогава комбинатът ще достигне контролните си цифри, между които 3 000 000 тона годишно производство на валцувани черни метали и ще се превърне в истински стълб на черната металургия.

... и на АТЗ край Стара Загора

Тя, съветската помощ, дойде и тук, в равно Загоре, за да даде живот на още един голям промишлен обект — Азотно-торовия завод. За строчното осъществяване на строителството, въз основа на разработени на високо техническо равнище проекти и чертежи от колективите на 16 съветски и български научноизследователски и проектантски институти, воюваха пак заедно — съветските и българските граждани. Съветската наука реши проблема за използване на лигнитни въглища без обогатя-

ване, като създаде за целта специално високо производствено оборудване за обзавеждане на завода. Едновременно с издигането на производствените сгради, като непрекъснат поток започнаха да се движат предназначения за завода машини и съоръжения. Колективите на 417 съветски машиностроителни заводи се съревноваваха за предсрочното изработване и доставяне на оборудването за АТЗ — Стара Загора. Над 75 на сто от необходимите за това крупно наше химическо предприятие машини, прибори и

съоръжения бяха доставени предсрочно от артияския завод „Фрунзе“, невския завод „Владимир Ильич Ленин“, поддонския завод „Орджоникидзе“ и редица други крупни съветски предприятия. Съветските специалисти на строежа начело със своя ръководител В. И. Банков работиха рамо до рамо с българските си приятели. С тяхна помощ израсна и този огромен завод на българската химия.

Азотно-торовият завод край Стара Загора сега дава за родните поля над 200 000 тона амоняк, повече от 450 000 тона селитра, над 20 000 тона карбамид, около 4000 тона сярна киселина. Пак със съветска помощ заводът се разширява отново, за да увеличи производството си през петилетката с 10—15 на сто. Въз основа на ново споразумение със Съветския съюз за развитие на нашата икономика, сега в района на Азотно-торовия завод край Стара Загора се създават нови предприятия и той ско-

ро ще се превърне в химически комбинат. Понастоящем там се строи нов завод, в който от фенол, доставян от Нефтохимическия комбинат край Бургас, ще се добива капролактант, необходим за производството на автомобилните гуми — бързоплава основна продукция на завода за автомобилни гуми край Видин. Друга част от продукцията на старозагорския завод за капролактант ще се използва за изработване на изкуствени влакна за текстилната промишленост.

И този завод, израстващ в района на АТЗ, е рожба на българо-съветската дружба. И той се строи със съветска помощ. На строителната площадка на това ново предприятие, което през 1968 година ще бъде в състояние да произвежда до 15 000 тона капролактант, вече пристигат от Съветския съюз различни машини и съоръжения. Досега вече е получено около 1500 тона оборудване, изработено в Съветския съюз.

Маяк в нашия общ път

НА ДРУЖБАТА и любовта ни със съветските хора са посветени тези редове. На тази дружба, която е вечна като ледовете на Памир, неувяхащата като българската роза и жарка като слънцето на съветската степ. На тази любов, с която сме закърмени и гори у нас като нестихващ огън.

Нашите съветски приятели! Та те са толкова много! От Одеса, от Киев, от Москва — отсяждат, откъдето пристигат множество писма.

Мислено се пренасяме в Одеса, града на нашата дружба. Ето ги и нашите приятели — учениците и учителите от VI-то училище. За приятелството ни с тях би могло да се разкаже много. То води началото си от един августовски ден на 1964 година, когато група от нашето училище посети техния град. Запознаха се. Срещнаха се като приятели, а се разделиха като братя.

Сбогуваха се с единствено желание, щото тази среща да не е единствена, а дружба да се изживя в множеството провизи.

И последваха нови срещи. През пролетта на 1965 година група от училище „Христо Ботев“ — Велико Търново посети Одеса. Дните, прекарани там, бяха дни на истински празник, тържество на нашата дружба и приятелство.

И накрая, на раздяла, пионерските дружини си размениха знамената до нова среща. Колко символично звучи това. Ние сме деца на комунистическа партия и нашият флаг е един и същ.

И те отново се срещнаха, само че този път на наша, българска земя. В края на юни тази година пристигна група от нашите приятели.

Тия дни се запознаха веселият Саша Боркин — баянист, и Силвия Александрова — ученичка в VII клас. Сприхиха се и се разделиха като много добри приятели. Сега те пак са близки и за връзка между тях служат много писма с печат Одеса и Велико Търново.

Нашите съветски приятели! Та те са толкова много!

В един хубав октомврийски ден при паметника на загиналите герои в Балванската битка беше устроено тържество за приемане на чавдарчетата в Димитровската пионерска организация. Гости на него станаха и групата съветски граждани от Украйна, дошли тук да почетат паметта на героите. Другарката Русана Палаузова разказа за героичната битка срещу фашизма, за онай голяма вяра, която горела в сърцата на всички.

Картината на борбата оживя пред нас. Слушахме приятелски. Вълнувахме се и ние, и съветските хора. А после те, нашите нови приятели, вързаха връзките на приетите пионери, поздравиха ги с техния празник и в знак на вечна приятелство подариха макетче на миньорска лампичка, която винаги, както лампичката на Ленин, да свети в техните души. Тя да бъде винаги маяк в нашия общ път напред и нагоре.

Скъпи съветски приятели! В тия дни пред празника на Великата октомврийска революция ние братски ви прегръщаме и изпращаме нашите най-искрени привети.

Вioleta ВАНЕВА

Незаличимите дири на дружбата

Марин Попов

ИСКА ти се да срещнеш поглед в тези дни с очите, в които крепне вяра и гори неугасващият пламък на трудовия ентузиазъм; да обзориш лицата, които летят зной и избатрил приятен с цвета на хлебодородната пшеница; иска ти се да стиснеш коравите и топли длани на полкранченските селскостопански труженици, на тия, които нарекоха своя любим кооператив „Октомврийска победа“ и заредиха в сърцата си частица от сиянието, от пламъка и победния шум на Великия октомври. Но те са пръпнали в тези дни по нивите, лозята, градините и фермите, застанали са зад волана на машините в Полкранце, Първомайци, Крушево, Янтра. Те прибират от полето последните плодове, разгръщат земята и загърлят в нея последните семена на есенните. Напрегнали са ум и мишица да покрийт напълно голямата цифра 7 400 000 лева с необходимите стотици тонове зърно, плодове и зеленчуци, месо, мляко и фуражи. Ще успеят ли?

— Да поясним! — казва главният счетоводител на стопанството Пеню Гронев. — Годишният ни план е 6 630 000 лева, нашето обещание в чест на конгреса на Партията е 7 000 000 лева допълнителна продукция, а 7 400 000 лева е общата ни крайна цел. Ние пресметнахме всичко точно. До деня на конгреса годишният план ще бъде осъществен, а до края на годината ще преизпълним и обещанието.

А коя е гаранцията за това? — Гаранцията ли? — намесва се главният агроном Ни кола Драгиев. — Това са хората, нашите кооператори, които са влюбени в труда и обичат земята.

Хората, стотиците хора, бойците на „Октомврийска победа“, които са завоювали пред-

Бойците на „Октомврийска победа“

мостие към успехите и непрекъснато го разширяват. Да се срещнем, да поговорим с тях.

...Петнадесетте години, първо като председател на кооператива, а по-после като тракторно-полевна бригада, са посребрили косите и изрязали чуните фрезки на умението, на мъдростта в комуниста Марин Попов. Партията, трудът, животът и годините са го научили да преценява всяка своя стъпка, да обмисля всяка своя дума, да я покрива с дела. Тих и скромнен, но уверен в себе си, в утрешните дни, той не обича празнотините, хвалбите. Затова му беше трудно да разказва за себе си, но за своите 120 души от бригадата той говори с възторг.

— Чудни хора имам аз — заразвава бригадирът. — Знаете ли, решихме да произведем продукция за 390 000 лева. Обещахме и 50 000 лева отгоре. А в чест на нашата Партия прересихме — това да стане до деня на конгреса. Запретнахме се здраво и предсрочно завършихме тази работа — планът още в края на септември, а не след дълго и обещанието, което до края на годината ще изпълним близо два и половина пъти.

Тридесет души от хората на Марин Попов завоюваха с труда си право на екскурзия в страната, в която пламнаха зарите на Великия октомври — Съветския съюз. И заслужено. Че те отгледяха не по 260, а по 370 кг пшеница средно от декар, не по 600, а по 800 кг царевича, по 5300 кг захарно цвекло, вместо по 3750 кг. Да, те, хората от седма тракторно-полевна бригада на Марин Попов в Полкранце.

...Бай Трифон Карашранов, или Карашрана, както го наричат интимно хората в кооператива, е достойният съперник на Марин Попов. Захарихме го в клуба на бригадата, заобиколен с букети от своите любими цветя. И какво мислите, че му е много приятно тук? За той побеснява сега, но няма как. Навънха шибаше студен есенен дъжд. Затова отново бе разтворил бележника и отново за кой ли път изчисляваше, пресмяташе от коя култура какво ще получи втора тракторно-полевна бригада в Първомайци.

— Заяждат ме моите хора от ръководството на кооператива — оплаква се той — викият „на бай Трифона джунджуриите“, за цветята де, става дума. А знаете ли? 45 000 лева, от които 35 000 чиста пара, взе бригадата само от цветното семенно производство.

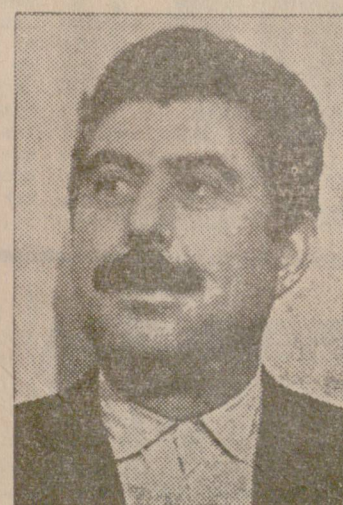
После той въздъхна, затвори бележника и продължи. — Аз мога да се пенсионирам и като пенсионер да си живея добре. Но кому ще бъде полезен така. А сега —

Трифон Карашранов

казва скромно той — помагам и нашите хора изкарват повече и все по-добре живеят.

Не, комунистът Трифон Карашранов не само помага, но той умело ръководи своята бригада, той, известният майстор на корнишоните, неуморният търсач на доходи и блага за своите хора, които го обичат. А това може би е най-голямата награда за него. ...Бригадата му планира от корнишонии 70 000 лева, а получи 117 000 лева. Той и неговите хора, младата агрономка на участъка и партийна секретарка Иванушка Кучарова залегнаха над годишен план от 473 000 лева, който изпълниха още на 30 септември. До деня на конгреса ще изпълнят и обещанието от 100 000 лева, а пък до края на годината ще произведат със сигурност продукция общо

Христо Чоров

за 650 000 лева. Това е кратката трудова характеристика на Карашрана и неговите тъй добри трудови хора.

Другият, по-млад комунист, ръководителят на фуражно-животновъдната бригада в

Марин Байчев

Крушево — Христо Чоров, просто доложи радостно:

— Да, и нашата бригада изпълни на 1 ноември годишния си план от 644 000 лева. Обещахме от 100 000 лева до края на годината ще изпълним на 150 000 лева.

Завещава кравефермата в Полкранце Йордан Кучаров се усмихна дружелюбно и отсече твърдо:

— Ето, пишете за тях, за нашите джойци — най-напред за Марин Байчев, за Стояна Александрова, които изпълняват вече годишния си план, а годината ще приключат с по 8—10 тона мляко отгоре. А що се отнася до фермата като цяло, тя ще даде над 100 тона мляко над годишния си план.

Може би трябваше да се разкаже и за механизаторите Никола Петров от Крушево, Стефан Райков от Полкранце, за бригадата на Георги Ников от Янтра. Но може ли за всички? Та нали всички на бойна трудова нoga срещат и годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция, и деня на конгреса на любимата Партия, за които те поднасят букета на своите най-хубави дела и успехи.

Генчо МУСИНСКИ

Николай Зидаров

ИЗ „СОНЕТИ ЗА МОСКВА“

ОКТОМВРИ РОДЕН, ТВОЯТ ОГЪН СВЕТНА ПО-ЯРЪК ОТ НЕБЕСНА СИНЕВА. ВЪЛНУВАТ СЕ ПРОСПЕКТИТЕ, МОСКВА ПРАЗНУВА РАДОСТНА И МНОГОЧЕТНА.

ПОКЛОНЯМ ТИ СЕ: В ТЕБЕ СА СЪБРАНИ ВЪЗТОРГ И ВЯРА, ПЕСЕН И КОПНЕЖ; ГОРИШ НАД КРЕМЪЛ С БЛЯСЪК ЧИСТ И СВЕЖ, СТЪНЦА ЗАПАЛВАШ, РАЖДАШ ОКЕАНИ.

СТРУИ ЖИВОТ ЧЕРВЕНАТА ТИ КРАСКА, БЕЗСМЪРТНОТО СЕ ОБЛИЧА В ПЛЪТ. И ВЪВ ВЪРХОВНИ МИГОВЕ СВЕТЪТ СВЕРВА СВОЯ ПЪТ И ПУЛС ПО СПАСКА...

О, ТИ НАПРАВИ И ОТ МРАКА СВЕТЛИНА И ЗЕМНА — НАЙ-ДАЛЕЧНАТА НИ БЪДНИНА.

ЧЕРВЕНИЯТ ФЛАГ С ЛИКА НА ЛЕНИН

ЗВЪНЕЦЪТ удари. Коридорът отново ека от веселите детски гласчета. Някъде се сбиряха деца, подгониха се. Междучасие...

И както всеки ден, така и тая утрин най-чистите вдигоха високо над главите си белите пликосе, на които отдалеч личеше щемпелът „Международно“. И треперещата детска ръчица нетърпеливо отваряше пликата. Очичките шарят така бързо по четливото написане редове. После по зачервеното от външните личице се раждаше една усмивка — хубава, ласкава.

— Другарко, другарко, виж, пак имам писмо от Съветския съюз.

Гюзара Алиева е показвала на мнозина измачкания лист. Сега иска да се похвали и на учителката си по руски.

Така е почти всеки ден в Трето основно училище в Горна Оряховица. От далечните приятели, от учителите и учениците от 95 ленинградско училище пристигат много писма, колетки.

Дружба между двата колектива не е толкова стара. Тя започва през есента на 1964 година. Бе в началото на учебната година. През един обикновен ден в дирекцията на училището се получи писмо: „Здравейте! Дорогие болгарские друзья! Мы, пионери 95 школы „Спутника-семилетки“ хотим дружить с вами.“

„Ждем вашего ответа“.

Така се поставя началото на тази дружба. С всеки изминат ден тя се задълбочава все повече и повече, разширяват се връзките. Сега си пишат учениците от всички паралелки, учителите.

С голяма любов са работили учителите над подаръци, с които са искали да изненадат далечните си приятели. И изпращат нашия трибазеник на колегите си от Ленинград.

И ето — в навечерието на 24 май тази година една радостна вест бързо обхожда всички класни стаи на Трето основно училище.

Другарите им от Ленинград изпращаха скъп дар — светското знаме с лика на Ленин. На тържествен пионерски събор то бе връчено. И сега се пази като светина. На всеки по-голям празник пред колегите на училището наред с нашия трибазеник се веи и червеното съветско знаме.

А колко тържествено посрещнаха всички инж. Зинаида Петрова — директор на 95 ленинградско училище. Децата яха, рецитираха.

Сега през годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция учениците изпращаха до своите съветски приятели много писма, колетки, поздравления.

А на манифестацията отново начело на колоните на Трето основно училище воляно ще се веи червеният флаг с лика на Ленин.

П. КАЙШАНОВ

Иван РАШКОВ, секретар на Общинския партиен комитет в с. Обединение

в. „БОРБА“

Стр. 5, бр. 133/134 5. XI 1966 г

МИСЛИ СЛЕД ПРЕМИЕРАТА

дилемата е поставена от младия Александър. Тя го е мърчила, какъто измърчва и неговата сестра Анастасия. Плеснатата изтласква дилемата от чесната душа на Александър. Тя престава да бъде дилема само за него. Става дилема и за майката. В семейния дом не могат да съжителстват честността на детето и давлението на бащата. Единият трябва да си отиде.

Кой? Ще реши майката. Тя си колебае. Дори решава. Жертвува детето (сцената при Агостони). Неубедително! Неоснователност в поведението на Вела Веларева ярко изпъква в последната сцена: това, което не можеш да направиш откритите двамата на обичаното дете, стори го магическофоният запис! Интересно, но не убедително разрешение!

В друга тоналност, макар и изведен план, са проблемите в отношенията между съпрузите. Но и те раждат размисъл, рефлексия върху поведението (и външната сцената).

Камен Зидаров не прави изводите. Той предоставя на зрителя да сам прозрے истините. Авторът само насочва и то по такъв начин, който грябва неминуемо да заведе зрителя до истините. Това е една от големите заслуги на пиесата.

тплота, с която писателят е оч
тал образа на полковника
милицията Апостолов. Тя е от
ражение на отношеният
му към младите. Апосто
лов е техен приятел. Той стра
да от това, че има млади хор
конто пиянствуват, вършат пр
стъпления, хулиганствуват.

прави всичко, за да им помогне да ги измъкне от калта. При него успява (Болерото). Но неуспехите не го отчайват. Кръ-

Много въпроси поставя новата пиеса на Камен Зидаров, много мисли поражда. По проблемите в нея може да се спори, разсъжденията — да се оспорват, но не може да се отриче голямата сила на таланта на автора.

Но не може да се отрече голямото майсторство, с което е написана „Плесницата“. Не мож

зрителят да не се възхити от е
ковото богатство на диалога, дъл
бочината на мислите, находчиво
та на ситуацияите. Пиесата
гледа с интерес. Заслуга за т
ва име и чувствително подмлад

„Песнищата“ е ценен принос не само за родната драматургия. Тя има голяма обществена стойност в цялостната възпитателна дейност за създаване на новия човек с високи нравствени добродетели.

Георги ГЕОРГИЕВ

Б. Р. Редакцията ще п
места и други мисли за възп
танието, породени от пиеса:
на Камен Зидаров.

Замолваме читателите на вестника да вземат отношение

по поставените въпроси.

Содержание: 1. Введение. 2. Описание. 3. Заключение.

31. При дряновци

Спомени
от Кольо РУСЕВ

както и от партизаните при
контактите им с народа по
време на акция и по други по-
води. На активността на бо-
гровицкия за разколебаване на
народните маси трябваше да
се отговори с двойна актив-
ност, да се засили разясни-
телната работа. Трябваше да
се ускори изграждането и ук-
репването на организациите
на Отечествения фронт, да се
масовизира партизанското дви-
жение, да се създадат бойни
групи по места, като заедно
с тяхното изграждане да им
се поставят задачи. Трябваше
да се търсят пътища за за-
силване работата сред армията
и по-конкретно да се на-
мери допир с военнослужещи-
те. Павелкенинския гарнизон
току бе преведен от двата

Още същата вечер под ръководството на Веско беше проведено занятие за атакуване на противник. И сега си спомням тази лунна вечер и обраслата в трева горска поляна, нощната тишина и командите:

— Залегни!

А когато всички потънем в тревата — новата команда:

— По единично с пребегки напред!

Сам след няколко дни, нощами по какви причини, аз отново бях назначен за командир на четата. Веско с няколко другари трябваше да напусне нашия район и да заминат за В. Търново. В същото време четата получи заповед да потегли към района на Дряново, където да срещнат с четата на Лимо съвместна дейност. И така отново трябваше да напуснем нашия край. Тук останаха само работниците, заети с организираща работа — Чолака, Янко, Иван (Димитър Стоянов от гр. Павликени) и други.

31. При дряновци

Друг другар, който ни направи впечатление, беше Стойков (Никола Българският). Той беше висок с гордо вдигната глава и с накривен наляво и леко прихлупен над очите каскет. Извънредно червест в поживения си, подвижен като сърца, той възраше много бързо. Когато ние се опознах и трябваше по-късно да отидем по седала или да

ОБЩИНОКО
с. Керек —
V. Мухомов
V. Павлов

V Bred O 205
 Kmetz:
 V Cerny 200
 V Lepko 200

IV. Минус-Зан
1. Мокко-на

2 Кхо - абсц
3 Мабго - дурск
- бразов
4 Райна - сел мах

гой (Петър П. Генчев от с. Шемшево). Той беше около 50-годишен другар, висок, сух, малко попригърбен. Беше винаги бодр, но сред тези млади и ентузиазирани партизани и партизанки той изглеждаше някак мутен. Неговата зряда пресметливост за поведението и за начина на живот в четата ни изглеждаше непонятна или най-малко създаваше в нас впечатление

ПРАВЛЕНИЕ
Губернское
Вместо
194 г.
И. Савва

✓ Duro-sona
✓ Moero-sona
✓ Landu-sona
✓ Sona-sona

peka	261
aden	45

_____ 18
_____ 19
_____ 19

364

празни по-дълги преходи, раз-
срехме, че да се ходи с него
е трудно — та него трябваше
внигати да го гоимш. Той се
слушаше по надолнищата ка-
то сирна, изжачваше се по
стръмнините и току потъне
в някое дворче на балкански-
те селца и махали.

Останалите бяха млади дру-
гари, повечето току-що хвър-
лили ученическата куртка, но
ентусиазирани, доволни, че мо-
гат с оръжие в ръка да се

...ят за свободата на Родина-

необходими бяха само няколко часа, за да се запознаят партизани. Ние се отидохме с Димо и наред с съждането на съвместната работа, имаме да си припомним много неща от съвместно прекараното време в яра и земяната. Спомних си за другарите, които бяха загинали при Стражишка битка. Димо не участва

м. В изпълнение на решението на Окръжния комитет на партията за разделянето на ярада на малки чети през олетта, които да отидат в ответните партийни райони и могат за разрастването на партизанското движение, той ще извършва с още петдесет

не изпитан с още четирима другари в района на Велик Търново — Дряново, за обедини преминалите и негостни другари. И сега аз разказвах за преमेжията за онова, което се беше случило с отряда при негово-

За нас беше интересен и
ренът, на който трябваше
действуваме. Ние бяхме
икнали с нашите леко заоб-

ни баяри с малки горички
и с просторните Стражиш-
гори. А тук горите също
бяха големи. Те бяха раз-
сечени на малки парцели. Но
реът беше пресечен. До-

възвръщай по хребта, то-
се спуснеш по стръмно
наличие или запълзваш по
чисти отвесен склон. Това за-
дължаваше ориентирването ни
и определянето на съборното
место на партизаните от на-
яния район. Постепенно за-
почнахме да свикваме с об-
новката и да се подготвя-
ме за бойни акции. Те се на-
матха и за разсейване на фа-
шистката пропаганда, за обе-
няване на всички прогресив-
ни редиците на създаващи-
се организации и комитети
Отечествения фронт.

(Следва)

в. „БОРБА“
Стр. 6 6р 133/134. 5. XI 1966 г.

IX БКП КОНГРЕС

ГОРНА
ОРЯХОВИЦА

В дните пред 49-годиш-
нината на Великата октом-
врийска социалистическа ре-
волюция и пред IX конгрес
на БКП колективът на
Държавни захарни

ДЗЗ

заводи завоюва високи трудови постижения — изпълни плана за де-
сетмесечието 106,15 на сто, като даде надпланова продукция за
2 393 000 лева или в натура захар над плана 5978 тона, спирт 2 095 000 литра и други.

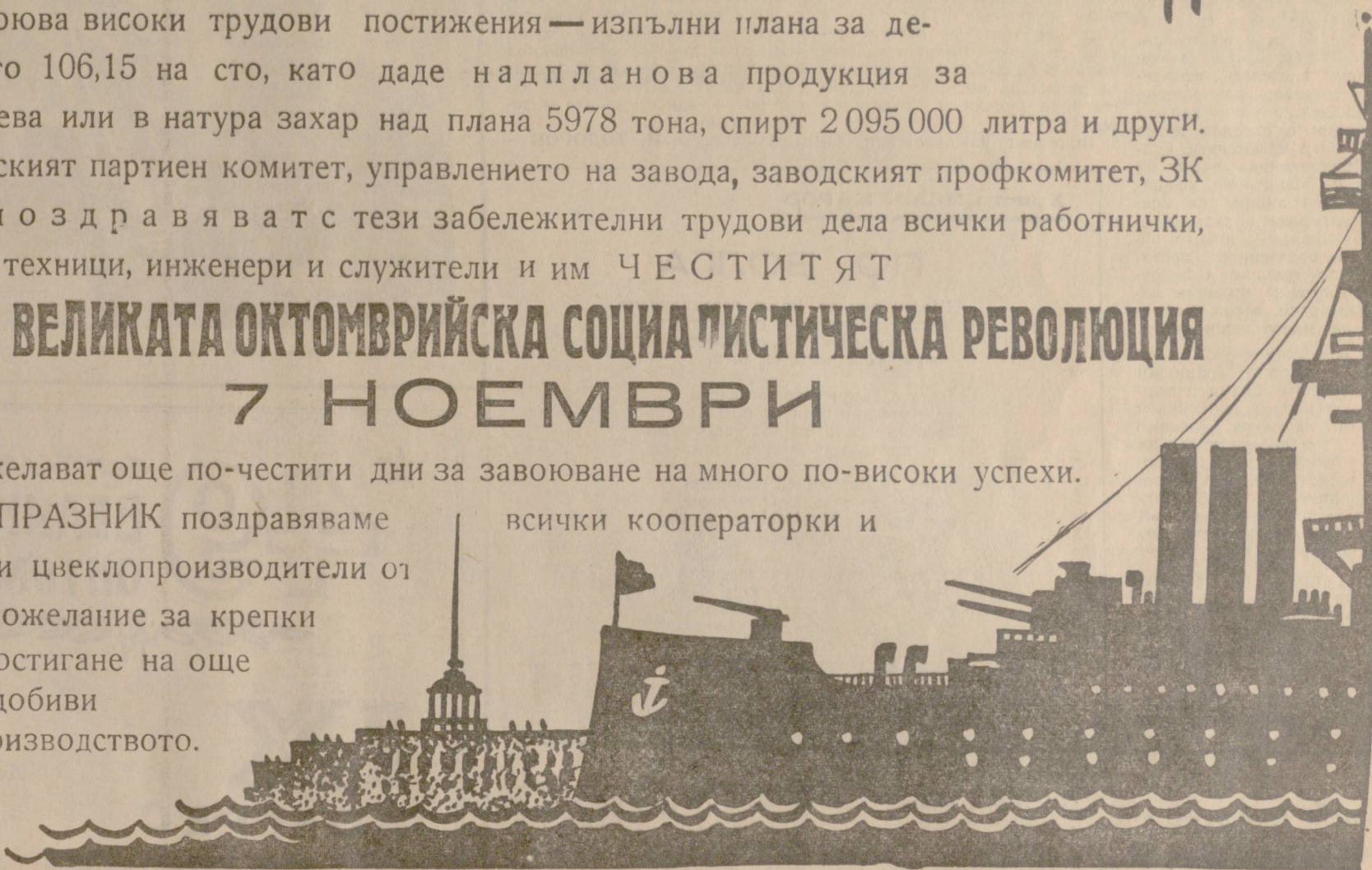
Заводският партийен комитет, управлението на завода, заводският профкомитет, ЗК
на ДКМС п о з д р а в я в а т с тези забележителни трудови дела всички работнички,
работници, техници, инженери и служители и им ЧЕСТИТЯТ

ДЕНЯ НА ВЕЛИКАТА ОКТОМВРИЙСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ
7 НОЕМВРИ

като им пожелават още по-честити дни за завоюване на много по-високи успехи.

С големия ПРАЗНИК поздравяваме
кооператори цвеклопроизводители от
окръга, с пожелание за крепки
сили и за постигане на още
по-високи добиви
в цвеклопроизводството.

всички кооператорки и

Октомврийската
РЕВОЛЮЦИЯ

ДИП „ПОБЕДА“ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

На нашите славни работници, работнички,
специалисти и служители

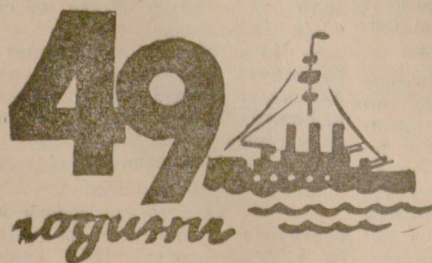
ЧЕСТИТИМ СЛАВНАТА 49-ТА ГОДИШНИНА НА ВЕЛИКАТА
ОКТОМВРИЙСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ.

Издаваме сърдечна благодарност
на целия трудов колектив за постигнатите
успехи в чест на

ВЕЛИКИЯ ОКТОМВРИ И
ДЕВЕТИЯ КОНГРЕС НА БКП.

Пожелаваме на всички здраве, лично
щастие и още по-големи успехи в труда.

Да нивее делото на Великия
октомври!

ДИП „Васил Левски“ — Велико Търново

Славната 49-та годишнина на Великата октомврийска
социалистическа революция и Деветия конгрес на
Българската комунистическа партия

колективът на предприятието посреща с високи трудови успехи.
Административното ръководство, партийното бюро,
профкомитетът и комитетът на Комсомола
поздравяваме всички

работници, работнички, инженерно-техническия персонал и
служителите с постигнатата трудова победа и големия пролетар-
ски празник. От все сърце пожелаваме на всички здраве,
щастие и нови успехи в изпълнение и преизпълнение
на плана и обещанията за 1966 година.

Слава на

Великия октомври!

ОКТОМВРИ
1917

ЗАВОД ЗА РАДИОПРИЕМНИЦИ
Велико Търново

Честит празник, другарки
и другари!

По случай
СЛАВНАТА
49-ГОДИШНИНА

НА ВЕЛИКАТА ОКТОМВРИЙСКА
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ

административното ръководство, партийното бюро, проф-
комитетът и комитетът на ДКМС поздравяваме всички работ-
ници, работнички, инженери, техници и служители в завода.

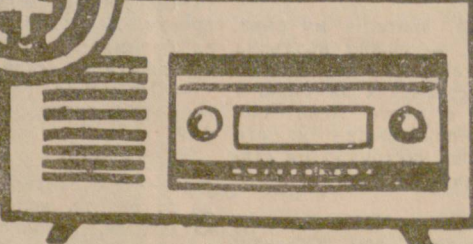
Издаваме гореща благодарност на целия тру-
дов колектив за постигнатите успехи в чест на
ВЕЛИКИЯ ОКТОМВРИ

И ДЕВЕТИЯ КОНГРЕС
НА БКП,

Нека годишнината от светлия праз-
ник вдъхновява всички наши работници и
специалисти за нови и нови трудови дела,
за прослава на заводската марка далеч зад
границите на скъпата ни Родина.

Да пребъде във вековете де-

лото на Великата
октомврийска со-
циалистическа
революция!

Селски общински народен съвет — с. Баниска-Русенско

ТЪРСИ
строителен техник. Заплата по щата.

СЪОБЩЕНИЕ НА РЕДАКЦИЯТА

Следващият брой на в. „Борба“ ще излезе в чет-
въртък — 10 ноември,

в. „БОРБА“

Стр. 7, сф. 133/134, 5, XI, 1966 г.

НЕПРЕСЪХВАЩ ИЗВОР

Близостта на езика и на кръвта, ярките народни чувства на братство с Русия, обстоятелството, че тя стана родина на комунизма и с това събра надеждите и вярата на милиони хора в България и по света, всичко това обуслови онова неизразимо голямо място, което СССР зае в социалистическата култура у нас, в създаването на нашите нови духовни ценности.

Срещал съм се със стари политзаключеници, които са ми разказвали с увлечение за преживяването на „Как се каляха стоманата“ в килиите на Старозагорския затвор през 30-те години, за третата, с която са престигнали и криели малките ръкописни странички и за онзи прилив на вяра и мъжество, който е преминавал по невидимите пътища и ги е закарал за битки и изпитания. Разгръщал съм стари броеве на „Поглед“ и „Релеф“, откъдето ме е обхвърляло преклонение и жаждата, с които нашата интелектуална е следяла всяко проявление на съветската култура. Мужественият патос на поезията на Маяковски, нежната задъшевеност на Есенин, философската задълбоченост на Блок — яркото изкуство на съветските поети, прехвърлило граници и забрани, за да стои милиони хора, да даде идеи, образ и вдъхновение на много наши поети.

След освобождаването ни от фашизма с първите войнички песни, с първите филми и първите още непреведени книги съветската култура, жадно очаквана с десетилетия, за пръв път навлезе у нас широко и безпрепятствено и народът прие с радост и облекчение, тъй както зажаднялата от суша земя — буйните дъждове.

Нашата литература, нашата съвременна поезия и проза по общия творчески метод, социалистически реализъм, по своите идеи и жизнеспособност, по своята си патос носи следите на нейното благотворно влияние. Произведенията на Горки и Шолохов, на Симонов и Ак-

сьонов, на Рождественски и Евтушенко се разграват от книжарниците както в оригинал, така и в своите преводни издания.

Българският театър още от своето създаване до днес върви по пътя на руското реалистическо, а по-късно и социалистическо театрално изкуство. Работата на режисьори като Б. Бабочкин в Народния театър — София, специализацията на наши режисьори в Съветския съюз, посещението на прочути в целия свят театрални колективи като МХАТ, „Маяковски“, „Максим Горки“, Моссовет и други в нашата страна са събития в културния ни живот, които остават следи с незначителна трайност. Това са театрални празници, а заедно с това и истински школи за напите режисьори и актьори. И може би това, че нашият театър се опазва от модни увлечения и остана близо до народа, се дължи на могъщото въздействие на руския и съветския театър.

Примерът на съветския ба-

лет и съвсем близката помощ на съветските балетни педагози помогнаха много в развитието на нашето балетно изкуство. Не само високо талантливото творчество на такива колоси на съветската музика като Шостакович и Хачатурян, като Гилелс и Разтропович и т. н., но и близките приятелски контакти на нашите композитори и музиканти с тях е истинско богатство за нашата музикална култура.

Тези бележки могат да продължат до безкрайност. С всеки празник на съветския филм и деката на съветската култура, с всяка изминала година растат връзките между представител на нашата и съветската творческа интелектуална — и това е подчинено не само на плановете и културните спогодби, но и на зова на сърцата. Нашият духовен живот днес се развива под благотворното влияние на съветската наука, литература и изкуство — най-хуманните и демократични в света.

Н. ТОДОРОВ

Христо МЕЛНИКАРОВ

ПО ВОЛГА

Шести ден по Волга вече плуваме, шеста приказка ни шепне тя. Сякаш сладък съм сме засънували, сякаш на мечтите си летя.

Белите брези като момичета се усмиват голи от брега. Залезите тук са тъй лирически със приятна чеховска тъга.

Няма ги бурлаците одрипани, стенат само волжските води във морета сребърни раздиплени. Мъка тук е бродела преди.

О, река могъща, на легендите! Знаеш Стенка, помниш Пугачов! Тук Чапаев водеше червените! Ти видя и генерал Чуйков.

Беше ти река на вечни стонове, но герой си в тия времена. Комунизма със ръце бетонени те прегръща. Дай му светлина!

„Аз и неговите приятели“: „Коста Стоянов“ — Полски Тръмбеш: „Сватба с условие“ и „Жени“.

ТЕАТЪР

Драматичният театър „Константин Кисимов“ днес и утре ще представи във Велико Търново (дневно и вечерно) втората си за сезона постановка — пиесата „Пасищата“ от Камил Зидаров.

Със същата пиеса театърът ще гостува както следва: вторник в Свиштов, среда в Бяла, четвъртък във Варбано, петък в Горна Оряховица. В събота във Велико Търново ще бъде представена премиерата на третата поредна постановка — пиесата „Лют звар“ от Никола Русев.

В неделя театърът ще гостува в Дюлгичина с „Пасищата“, а в открития ни град ще представи „Лют звар“.

ФУТБОЛ

СЕВЕРНА „Б“ РГ

Етър — Ст. Костов, Академик — Септемврийска слава, Чавдар — Локомотив (ГО), Локотив (Пл), Спартак (Пл), Волос — Доростол, Септември — Спартак (Вн), Спартак (Койн) — Кърпачев, Бенковски — Миньор, Локомотив (Мз) — Чардафон-Орловец, Светкавица почива.

ЗОНА „ЯНТРА“

Септември (Пол) — А. Кънчев (Тр), Левски (Ом) — ВФСИ (Св), Б.

Сливко (Пр) — ДЗЗ (ГО), Ендже (Пл брод) — Раковски (Сев), К. Тодоров (Ив) — Левски (Ляс), Черноломец (Пл Абл) — Локомотив (Др), Ботев (Н. паз) — Г. Генов (Габ), Черно знаме (Пав) — Автостронел (Шн).

ЗОНА „ЯНТРА“ — ЮНОШИ

Етър — А. Кънчев (Тр), Ст. Костов (Пол) — Локомотив (ГО), Чардафон-Орловец — Академик (Св), Локомотив (Др) — Червено знаме (Пав), Левски (Ляс) — Светкавица (Пл).

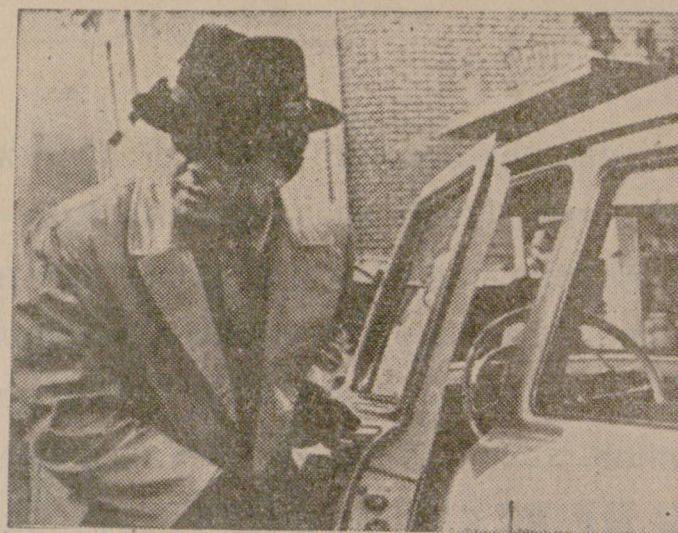
★

В чест на 49-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция и Деветия конгрес на БКП, Окръжният комитет на ДОСО, Окръжният комитет на Българо-съветската дружба и Окръжният автономно клуб — Велико Търново, организират голям мотокрос за купата на Окръжния комитет на БСД.

Мотокросът ще се състои утре, неделя, от 10.30 часа в местността Каргала. Ще бъдат демонстрирани и парашутни скокове.

КИНО

В основата на сюжета на филма „Паз се от автомобил“ лежи един парадокс — тайнственият крал на автомобилите, бандитът Юрий Деточкин, е едновременно честен и безкористен човек. Той отнема колите само на мошеници, продава ги на други мошеници и получените пари изпраща на детски домове. Кражбата на автомобил с негов начин за борба с беззаконията, мисия за справедливост, граждански дълг. В главната роля ще видим един актьор, който твърде малко сме очаквали да срещнем в комедия филм — Иннокентий Смоктуновски. След княз Мишкин, след Хамлет —

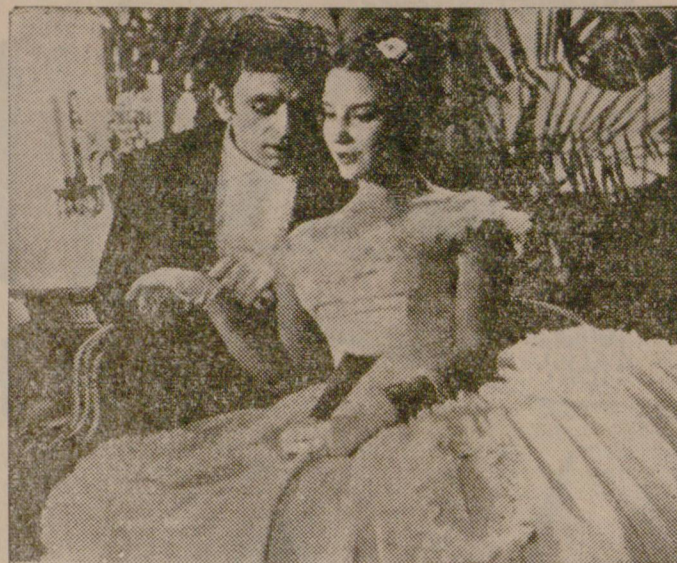
Кадр от филма „Паз се от автомобил“

„Паз се от автомобил“

Юрий Деточкин, крал на леки коли. Нистина твърде необичайно. Разкрила се още една страна на голямото дарование на известния актьор.

Около Смоктуновски режисьорът Едвар Рязанов е събрал забележителни актьори: Олег Ефремов, Анатолий Папанов, Е. Евстигнеев и други.

(Филмът „Паз се от автомобил“ е следваща програма на кино „9 септември“ — Велико Търново)

Кадр от филма „Трета младост“

„ТРЕТА МЛАДОСТ“

„Трета младост“, посветен на знаменития балетмайстор Мариус Петипа, е плод на сътрудничеството между съветските и френските кинематографисти. Той продължава и развива добрите традиции, започнати на които беше поставено с „Нормандия — Невман“.

Филмът „Трета младост“ разказва за живота и творчеството на Петипа в Русия, където той пристига в разцвета на своя младост и намира тук втората си родина. Третата младост на Петипа започва със срещата му с Пётър Ильич Чайковски. Дружбата между двамата велики худож-

ници на музиката и танца, творческото им сътрудничество донесе не само на Русия, но и на целия свят велики произведения.

Авторите на сценария Александър Галич и Пол Андреев и режисьорът Жил Древил разказват достоверно, занимателно. Ролята на Мариус Петипа изпълнява френският комедиян актьор Жил Сегал, който е работил над образа с голяма любов. В ролята на Чайковски ще видим Олег Стриженов.

(Филмът „Трета младост“ е следваща програма на кино „Напредък“ — Горна Оряховица)

Пивоварен завод „БАЛКАН“ — В. Търново

Сплотеният и здрав трудов колектив на завода посреща

49-та годишнина на Великата октомврийска социалистическа революция

с високи трудови успехи. Той изпълни производствения си план за 1966 година на 10 октомври.

До края на годината ще произведе още 3 000 000 литра оира.

Приятен дълг е на административното ръководство, партийното бюро, профкомитета и комитета на Комсомола да поздравят всички работници, работнички, инженери, техници и служители с голямата трудова победа и да им

честитият празника на Великата пролетарска революция

с пожелание за крепко здраве и още по-голям ентузиазъм и нови трудови дела в чест на

Деветия конгрес на славната Българска комунистическа партия.

Справочник на читателя

КИНО

Градските кина в окръга от 7 до 13 ноември ще прожектират следните филми: „Десети септември“ — Велико Търново; „Паз се от автомобил“ — Искра — Велико Търново; „Чуждо име“ — Трудов фронт — Велико Търново; „Крепостна актриса“ и „Нашин общ приятел“ — Профсъюзно кино — Велико Търново; „Сърмната пътека“, „Сомалия — република на екватора“ и „Бранислав Войвех — Линка“ — Напредък — Горна Оряховица; „Сърцето на майката“, „3-4-2 равно на 4“ и „Трета младост“ — Профсъюзно кино — Горна Оряховица; „Ангел на блажената смърт“, „Доктор“ и „Стая във формата на буква Г“ — Академик Константин — Свиштов; „Свещената война“ и „Ваш син и брат“ — Академик — Свиштов; „Лебедов пратив“ — Лебедов — Бяла; „Не иска да умира“ — Модерен театър — Павликени; „Смокинов лист“ и „Червената брада“ — Христо Ботев — Лисковец; „Дюбов при юла градуса“ и „Жени“ — Христо Ботев — Елена; „Няма над главата“, „Градът на майсторите“ и

195)

Вайс каза: — Миналата година гестапо арестува агенти на Химлер, върнали се след тайни дипломатически преговори с представители на английското и американското разузнаване и ги обвини в незаконно изсяване на чувствителна валута. И Химлер подписа смъртната им присъда само защото те настоявали да го уведомят за арестуването им.

— Дисциплина! — усмихна се Зубов.

— Не — каза Вайс. — Не само това. Това е метод на тяхната секретна служба: да не се обременяват с хора, допуснали грешки. Има и други, по-скорошни начини: на сътрудника не трябва да бъде грешка, ако е допуснал грешка. Изпращат го при лекар. Оня го ваксинара — и край.

— Ясно — Зубов погледя в ръката на Йохан. — Ти там при тях се старай за пълен железен кръст. — Добави печално: — И не трябва повече да се виждаш с тебе. Аз съм човек не съвсем акуратен — понякога работя грубо.

— Е, а Бригита как е?

На лицето на Зубов се появи изражение на нежност.

— Нищо, живеем — произнесе срамежливо с шастлив шепот: — Ще имаме дете. Добре ще бъде да погледя, дали с пристигането на нашата армия ще се роди: тогава бих го записал за съветски гражданин, по всички правила на закона.

— А Бригита ще се съгласи ли?

— Ще измолим — уверено каза Зубов. — Ще има всички ус-

ловия за пълна аргументация. Товага пред нея ще разгърна цялата картина на нашия живот. Не ще устои. Тя е чувствителна към доброто.

Вайс стана, протегна му ръка, — Сбогом, — твърдо въздъхна Зубов. — Станал съм нервен. Поради не се страхувах да умра, а сега не ми е много желателно. Колкото по-приближава нашата армия, толкова по-трудно ми става да я чакам. . .

Густав намина да навести Вайс в неговия дом и сякаш между другото се освесомил какво впечатление са му направили участниците в разговора, с които е бил затворен.

Вайс каза пренебрежително: — Най-жалко.

Густав, без да гледа Вайс, забеляза.

— Шайденберг, за да спаси от смърт своите арестувани приятели, по собствена инициатива се опитал да извърши покушение над фюрера още на единадесети юни.

— Ще кажете, какво рицарство! — усмихна се Вайс.

— Оказа се, един генерал, като участник в разговора, през всичкото време информира райхсфюрера за него.

— Би следвало да зачислят този генерал на шат в гестапо.

— Та той не е и напускал своята секретна служба там. Между прочем, Ханс Шпайдел, началник на фелдмаршал Ромел, така също донесе за своя началник.

— Но Ромел, струва ми се, загина при автомобилна катастрофа?

— Да, така — съгласи се Густав — и очевидно, за да не стра да от раните, получени при тази катастрофа, някой от сътрудниците му предложил да вземе отрова и той направил това.

— Герой на Африка и такъв безславен край!

— Някога той беше любимец на фюрера. . . — напомни Густав.

Вайс, изпитателно гледайки го очите му, запита: — Очевидно, вие искате да чуете моето мнение за Ромел? — Разбира се, не за Ромел, а за оня — кимна с глава Густав.

— В същност — твърдо каза Вайс, — доколкото разбрах от техните разговори, ръководителите на заговора са взели решение да капитулират пред Запада, за да започнат после настъпление

на Източния фронт. Това беше чисто военнополитически маневър — и само това. И макар да посегнаха на живота на фюрера, те искаха впоследствие да възкресят духа му в цялото му величие.

— В чие лице?

— Предполагам в лицето на новия фюрер. Но — иронично забеляза Вайс, — Гьобелс точно определи този заговор като „телефон“.

Густав помълча, после — препоръча приятелски:

— Ако със същия въпрос към вас се обърне нашият шеф, предполагам, че вашите отговори в този дух могат да го удовлетворят. Те са смели, не са глупави и свидетелствуват за вашата промишленост.

— Благодаря — кимна Вайс.

Густав се усмихна.

— Разрешете да ви връча секретен пакет. Разпийте се на плика и не забравяйте, освен датата, да посочите точно времето на получаването.

Когато Густав замина и Йохан отвори пакета, той видя същия оня документ, който някога, по време на първата им среща, му показа Валтер Шеленберг. Само че сега на удостоверението беше залепена неговата снимка.

62.

С КОРГО Вайс отново замина за Швейцария. Този път в негово подчинение имаше група от трима души.

Неговите задължения се заключаваша в това — да посрещат и наставляват пристигащите в Швейцария хора и да установяват дали ги следят. Освен това, той беше длъжен да приема куриери от Берлин и да ги отправя обратно, а така също да оглежда пломбирани чанти-касички от стоманена мрежа, преди да ги върне на куриерите или да ги

получи от куриерите. Ако документите бяха необичайно важни, в тези чанти-касички имаше плоска портативна мина с часовников механизъм. В случай, че куриерът се задържи по пътя, мината, като заработи, би унищожила и документите и куриера.

Като получи такава чанта, Вайс беше длъжен да разтвори тайното джобче на стоманената мрежа, в което се пазеше мината, и с определени ключ да спре часовниковия механизъм. След това той предаваше чантата, комуто следваше. Когато обаче от правеше куриерите, назовава часовниковия механизъм на мината, но вече с друг ключ.

Доста бързо Йохан разработи методика, позволяваща да взема от чантата документи и да ги фотографира. Обаче беше принуден през това време да не спира часовниковия механизъм на мината, макар куриерите, доставяли чантата, честичко да забелязваха, и мината би могла да избухне, докато той се занимава със своето дело. Да спие часовниковия механизъм преди да започне да работи беше рисковано: при контролното оглеждане на диферבלата би могло да се открие, че мината е била обезвредена, преди да се върне чантата на оня, комуто е предназначена.

За да получи възможност да обработва чантите-касички без особени пропуски, Вайс предложи на своето началство от СД да поставя в определено място на чантата миниатюрно късче фотолента. Ако чантата е отворяна, това би могло да се открие, тъй като лентата би била осветена. Той измисли така също и капан-улика: с пулверизатор напращаше мрежата със специален невидим прах. И ако някой беше се докоснал до мрежата, на нея оставаша отпечатъци от пръстите.

В Швейцария Вайс водеше жи-

вот на суров, възкателни към себе си и към хората педант. Той беше необикновено изпълнителен и дотождов предан на работата, дотождов погълнат от своите дела, че сътрудниците му не го обикнаха заради необщителността, пуританизма и неумолимата възкателност.

Дните, прилични един на друг, се проточиха мъчително бавно. Но през всичките тези дни хигиенистите водеха преговори с англичаните и американците за подписание на съглашение. Дълес тайно от СССР вероломно се договаряше с немците за сепаративен мир. И почти във всеки от тези дни Вайс изпращаше в Центъра фотоленти по свързка.

В деня, когато по поръчение на Съветското правителство Народноият комисариат на външните работи на СССР посочи в негодващо писмо до посланика на САЩ, че „в продължение на две седмици зад гърба на Съветския съюз, носещ върху себе си окованата тежест на войната против Германия, се водят преговори между представители на германското военно командване, от една страна, и представители на английското и американското командване — от друга“ — в същия ден Вайс вече отново беше в Берлин. Той не знаеше за тази нота, както не знаеше и за съгласието на ония документи, фотокопия, от които почти редовно изпращаше в Центъра. И продължаваше да си в Швейцария предишнияше после като един

от най-скупните и сиви периоди на своя живот.

В Берлин Йохан неочаквано се срещна с Хакке — бивш радист в „шаба Вили“. Хакке беше в гестаповска униформа. Той разказа на Йохан, че през нощта на 23 ноември 1943 година, когато беше бомбардирано зданието на гестапо в Берлин, на Принц-Албертштрассе, 8, той се оказал на третия етаж, където бил разположен личният шаб на Химлер, и само по чудо оцелял.

В знак на особено разположение към Вайс за това, че арестуването той го спаси, Хакке му съобщи поверително:

— По време на бомбардировката всички се грижеха само как да спасят своята кожа. Горяха най-важните документи, но никой не мислеше за тях.

— А вие? — запита Вайс.

Хакке хитро намигна. — След като тогава всички ме предадоха, аз постъпих на служба в безопасността. И в оная странична нощ нещичко предприех, за да обезпеча по-нататъшната своя лична безопасност. — Ка за злобно! — Сега мнозина ще кълме ми са! — и посочи стиснат юмрук.

Вайс, давайки вид, че не е разбрал намека на Хакке, забеляза одобрително:

— Разбира се, сега, когато работите в гестапо, никой и нищо не може да ви заплашва.

(Следва)

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Вестник „Борба“ — В. Търново, ул. „В. Левски“ — № 11. ТЕЛЕФОНИ: Главен редактор 24-58; Зам. главен редактор 25-28; отдел „Партиен живот и пропаганда“ и „Нови печат и дописници“ 25-27; отдел „Сексуалност“ и „Култура“ 26-28; отдел „Икономически“ 31-25; Счетоводство 63-79; канцелария и фотосътрудник 24-59; коректори и дежурен редактор 33-79.

Ф. П. П. „Димитър Найденов“ — Велико Търново

в „БОРБА“

Стр. 8, бр. 133/134, 5. XI. 1966 г.

Индекс 21301